

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

00.010/2

Külföldi hírek

budapest, 1980. december 09.

kül.

k e d d

sk0001 4 230 mtik1001

várható események

1980 december 9. kedd /mti/

uj-delhi: Leonyid brezsnyev indiai látogatása

brüsszel: nato-ülés

bonn: arnaldo forlani schmidt kancellárral találkozik

pf pk

06.40 091280 0208

sk0002 1 230 mtik1002

Lennon

washington, 1980. december 9. /mti/ - john Lennont, az egykori
világhírű beatles-együttes tagját, hétfőn este new yorkban
meggyilkolták.

aké 9.

1980.12.09.

Lennonra három lövést adtak le, s a pop-énekes röviddel kórházba szállítása után meghalt. a liverpooli munkáscsaládból származó énekes-zenész, aki három társával együtt a hatvanas évek eleje óta egyedülálló értéket képviselt a könnyűzene világában, és az együttes feloszlása után is megőrizte példátlan népszerűségét, az idén októberben töltötte be negyvenedik életévét.

tragikus halálának körülményeit a new york-i rendőrség vizsgálja. meg nem erősített jelentések szerint john lennon gyilkosát őrizetbe vették./bokr/

br/zsa pk

07.07 091280 0707

--

sk0003 1 230 mtik1003

a pulykák pulykája /

London, 1980. december 9. /upi/ - a pulykák pulykája 35 kiló és 700 gramm. nemcsak súlyban tarthat igényt a világelsőségre, hanem árban is. a költséges és súlyos szárnyast egy jótékony célból rendezett árverésen bocsátották kalapács alá, ahol a brit sportszellem nem tagadta meg önmagát. nem kevesebb, mint 2200 font sterlingért / 5170 dollár/ kelt el hétfőn este az elegáns londoni savoy hotelban a kapitális baromfi. „pulykáért ennyit még nem adtak,, - mondták a rendezők.

a „világ legnagyobb pulykája,, címet eddig egy salt lake city illetőségű pulyka tartotta, még 1973-ból. annak az ára is jótékony célokra ment. ám a mostani rekorder sorsát is előre vetíti egy apróság: elődjét egy londoni hentes vásárolta meg.

fg pk :

07.08 091280 0778

--

1980.12.09.

sk0004 2 230 mtik1004

rövid hírek

machel

algir, 1980. december 9. /taszsz/adn/ - hivatalos látogatásra hétfőn algirba érkezett samora machel, a frelimo párt elnöke, a mozambiki népi köztársaság államfője. bendzedid sadli, az fln-párt főtitkára, köztársasági elnök meghívásának tesz eleget. a tárgyalásokon egész sor kérdést megvitatnak majd: a gazdasági együttműködést, az afrikai helyzetet és a nemzetközi problémákat.

forlani - nordli

róma, 1980. december 9. /ap/ - arnaldo forlani olasz kormányfő hétfőn odvar nordli norvég miniszterelnökkel a kétoldalú kapcsolatok széles köréről tárgyalt. egyebek között szó esett arról, hogy az eni olasz óriásvállalat esetleg bekapcsolódik a skandináv ország olajának kitermelésébe.

dél-afrika - izrael

tel aviv, 1980. december 9. /afp/ - szakértői csoport élén hétfőn tel avivba érkezett owen pieter faure horwood dél-afrikai pénzügyminiszter. izraeli kollégájával, jigal hroviccal a két országot érintő kérdésekről fog tanácskozni, ezenkívül részt vesz majd a dél-afrikai-izraeli miniszteri bizottság ülésén. a testületet john vorster egykori pretoriai kormányfő 1976-os izraeli látogatásakor hozták létre.

mongol - szovjet

ulánbator, 1980. december 9. /taszsz/ - junzsagijn cedenbal, a mnfp kb első titkára, a mongol nagy népi hurál elnökségének elnöke hétfőn fogadta n. t. gluskovot, a szovjetunió általi árbizottságának az elnökét. a szovjet vendég a kormány meghívására tartozkodik mongóliában.

kábitószer

bogotá, 1980. december 9. /taszsz/ - tíz tonna marihuánát kobzott el a kolumbiai rendőrség. a hatalmas mennyiségű kábitószerre az ország északi részében bukkantak rá, a dzsungelben álcázott kifutópálya közelében, s a csempészek innen szállították repülőgéppel a marijuánát a külföldi piacokra. a lefoglalt kábitószer több mint két millió dollárt ér.

rp pk

07.17 091280 1866

--

sk0005 4 230 mtik1005

forlani-schmidt

simó endre, az mti tudósítója jelenti:

róma, 1980. december 9. /mti/ - forlani olasz miniszterelnök és colombo külügyminiszter kedden bonnban egy napos tanácskozást folytat schmidt nyugatnémet kancellárral és genschert külügyminiszterrel. a munkamegbeszélésnek minősített legfelső szintű tanácskozás homlokterében a kelet-nyugati kapcsolatok, továbbá nyugat-európa és az egyesült államok viszonyának várható alakulása áll, különös tekintettel reagan várható külpolitikájára.

az olasz sajtó a látogatás napján emlékeztet a nemzetközi helyzet bonyolultságára és az amerikai politikából fakadó bizonytalanságra. utal arra is, hogy az nszk és olaszország néhány fontos kérdésben eltérő nézeteket vall. schmidt olasz kollegájánál rugalmasabban fogja fel a kelet-nyugati kapcsolatokat, forlani viszont inkább washingtonhoz huz. schmidt tetteivel is bizonyítani igyekezett, hogy a fegyverkezéssel szemben a fegyverzetkorlátozási tárgyalásokat részesítené előnyben. az olasz kormány viszont mindeddig tartózkodott a konkrét kezdeményezéstől és forlani programjában megismételte, hogy olaszország kész befogadni az országnak szánt amerikai cirkáló szárnyasrakétákat. az olasz kormány nemrég a hadügyminiszter révén azt is szorgalmazta, hogy róma és bonn egyidejűleg jelentse be: hol jelölték ki a rakéták telepítésének körzeteit. az olasz fővárosban úgy vélik, hogy az „eurorakéta”-téma a bonni tárgyalásokon is központi helyen szerepel, tekintettel a nato miniszteri tanácsának e héten esedékes brüsszeli tanácskozására. feltételezik, hogy kitérnek a katonai költségvetés washington által sürgetett növelésére is.

se/ve ml pk

07.22 - 091280 1668

--

sk0006 2 230 mtik1006

tizek pere

éliás béla, az mti tudósítója jelenti:

peking, 1980. december 9. /mti/ - pekingben folytatódott a „lin piao- és csiang csing-féle ellenforradalmi klikk”, tíz fővádoltjának pere. a különleges bíróság második számú tanácsa négy

ul
9.15
Q

kihallgatás után befejezettnek nyilvánította a vizsgálatot huang jung-seng tábornok, a kínai hadsereg volt vezérkari főnöke ügyében.

megfigyelők rámutatnak, hogy a per olyan leleplezésekkel szolgál, amelyek ráirányítják a kínai és a nemzetközi közvélemény figyelmét a mao ce-tung által kezdeményezett és vezetett kulturális forradalom valódi jellegére. a vádhatóság által előterjesztett bizonyítékok ugyanis azt tanúsítják, hogy a kulturális forradalom a hatalmi harc, a törvénytelenesség és a terror évtizede volt. a viszonylag kis létszámú hallgatóság megdöbbenéssel hallgatta azokat a magnetofon-felvételeket, amelyeket csiang csing asszony, mao ce-tung özvegye, a kulturális forradalom egyik vezetője kihallgatásakor játszottak le. a hangszalag-felvételeket csang csung-ji 67 éves professzor „kihallgatásakor”, készítették.

a professzort válogatott kínzásokkal arra akarták rávenni, hogy tanúsítsa: liu sao-csi és felesége amerikai kémügynökök voltak. az egyetemi tanárt, aki letartóztatásakor májrákban szenvedett, huszonhét nap alatt huszonnégyszer hallgatták ki, azaz vetették alá a legembertelenebb kínvallatásnak. a kihallgatásokról készített nyolcvan magnószalagból husz került a vádhatóság kezébe. a tárgyalóteremben lejátszott szalagok az utolsó kihallgatást örökítették meg, amely tizenöt órán át tartott. a kihallgatás után két órával a professzor meghalt. a halálra kínzott egyetemi tanár összefüggéstelen válaszai és a vallatók fenyegetései borzalommal vegyes felháborodást váltottak ki a hallgatóság körében.

ezzel a bizonyítási eljárással a különleges bíróságnak akarva-akaratlanul sikerült megidézni a tizek perének tárgyalására a látnatlatlanul állandóan jelenlevő fővádoltot, a „kulturális forradalmat”, - mutatnak rá megfigyelők.

eb/zsa ml

07.37 091280 2045

--

sk0007 2 230 mtik1007

galilei

simó endre, az mti tudósítója jelenti:

vatikánváros, 1980. december 9. /mti/ - poupard érsek, a római kuria nem hívókkal foglalkozó tanácsának alelnöke vatikánvárosban bejelentette, hogy ii. jános pápa közelmultban kifejezett óhajának megfelelően „történelmi szempontból”, megvizsgálják a „galilei-ügyet”, a titkárság már megkezdte a kutatást - mondta.

ul
9.15
Q

az ansa olasz hírügynökség „notizie religiose”, bulletinjében idézett közlés szerint poupard hangoztatta: „nem pontos galilei elleni perujrafelvételről beszélni, hiszen galileit természetszerűleg nem lehet többé megidézni. tehát nem lesznek sem nyilvános, sem titkos ülések, tárgyalások. viszont igaz, hogy ez a titkárság ii. jános pálnak einsteinnel kapcsolatos kijelentésével összhangban a galilei-ügyet történelmi szempontból tanulmányozza, hogy ezzel elősegítse a jobb viszony kialakítását a tudományos körökkel, és megakadályozza, hogy az ügyet a nem hívők kihatározzák, „.

galileo galilei fizikus, csillagász és filozófus 1564-1642 között élt. alátámasztotta azt a kopernikuszi tételt, hogy a föld forog a nap körül, nem pedig fordítva, ahogy azt az akkori egyházi tanítás és világkép tartotta. tudományos tételéért galileit a pápai inkvizíció bűnösnek mondta ki és száműzte. csak azért nem égették meg, mert az utolsó pillanatban „visszavonta”, tézisét. arcetriben haláláig - az utolsó években látását is elveszítve - együtt folytatta matematikai és mechanikai kutatásait tanítványával, vivianival és torricellivel.

se/ve ml pk

07.49 091280 1543

-.-

sk0008 4 230 mtik1008

ensz közgyűlés

new york, 1980. december 9./mti/- az ensz közgyűlés 35. ülészakánál közel-keleti vitájában hétfőn felszólalt rácz pál nagykövét, a new york-i magyar ensz-képviselő vezetője. a vita első napján, a plenáris ülésen elhangzott beszédében megállapította, hogy a közel-keleti helyzet világszerte aggodalommal tölti el az embereket, és hogy annak békés megoldása ma a nemzetközi politika egyik parancsolóan szükséges feladata.

rámutatott, hogy a közel-keleti válságot alapvetően izrael agresszív és terjeszkedő politikája idézte elő. ennek határhővei: az arab területek folytatódó megszállása, az e területeken létesített izraeli települések, az arab lakosság emberi jogainak megsértése és - a legkiáltóbb példaként - a jeruzsálem fővárossá nyilvánítását kimondó izraeli parlamenti döntés.

a közel-keleti válság megoldásának alapvető előfeltételeit taglalva rácz pál hangsúlyozta az 1967 óta megszállt valamennyi arab terület kiürítésének és a palesztin nép elidegeníthetetlen jogai elismerésének szükségességét. az átfogó megállapodás további része lehetne a térség valamennyi állama - köztük izrael - független létének szavatolása.

a magyar diplomata hangsúlyozta, hogy a camp david-i megállapodás, az egyiptomi-izraeli különbéke alapján semmiféle tényleges eredményt nem lehet elérni, mivel senkinek sincs joga ahhoz, hogy a palesztin nép megkérdezése nélkül és ellenére döntsön a nép sorsáról. emlékeztetett a közel-keleti kérdéstről az ensz-ben folyó vitákra, összecsapásokra, kiemelve, hogy a biztonsági tanácsban az amerikai küldöttség megvétózta mindazokat a határozati javaslatokat, amelyek a válság átfogó megoldására irányultak.

rącz pál kijelentette, hogy magyarország üdvözöl minden, a közel-keleti válság igazságos és tartós megoldását célzó lépést. ilyenek tekintik például a nemrégiben aláírt szovjet-sziriai barátsági és együttműködési szerződést, amely számottevően hozzájárulhat a közel-keleti térség stabilitásához. /kulcsár/

zsa ml pk

07.54 091280 2009

-.-

sk0009 4 230 mtik1009

brown

washington, 1980. december 9. /upi/taszsz/ - harold brown amerikai hadügyminiszter hétfőn brüsszelbe indult, hogy nato-országbeli kollégáival tanácskozzék. a belga főváros után tokiót keresi fel.

a the new york timesnak adott nyilatkozatában a hét végén brown nagyvonalakban jelezte, hogy mi lesz a célja brüsszelben: rávenni a szövetségeseket, hogy vállaljanak nagyobb részt a katonai kiadásokból, s valamennyi nato-állam teljesítse a hadiköltségek évi három százalékos reálnövelését. ennek azonban a legtöbb nyugat-európai ország a gazdasági gondokra hivatkozva vonakodik eleget tenni: a upi amerikai hírügynökség jelentése szerint gyakorlatilag csak négy európai tagország fogja elérni a katonai kiadásoknál a három százalékos emelést - olaszország, luxemburg, törökország és norvégia.

a távozó carter-kormányzat hadügyminisztere hasonló célokból repül a japán fővárosba is. a nato-tanácskozások befejeztéig brownt a külügyminiszter: edmund muskie helyettesíti.

rp pk

08.12 091280 1012

--

sk0010 4 230 mtik1010

portugál elnökválasztás - szovjet vélemény

moszkva 1980. december 9. /mti/ - a portugáliában most lezajlott választásokat, eanes elnök újraválasztását moszkvában olyan jelzésnek tartják, hogy a portugál nép kész megvédelmezni az áprilisi forradalom vívmányait és a demokratikus rendszert. a politikai kommentátorok emlékeztetnek a választásokat megelőző jobboldali kampányra. a moszkvai televízió hírmagyarozója felidézte, hogy milyen nagy reményeket fűzött a napokban repülőszerencsétlenség következtében elhunyt sá carneiro az elnökválasztáshoz, s azt a közelmúltban lezajlott parlamenti választások mintegy második fordulójának tekintette. sá carneiro - emlékeztetett rá a szovjet kommentátor - nyíltan arról beszélt, hogy a kormánypárt szembe fog szállni eanes elnökkel, a jobboldal győzelme esetére pedig egyenesen az alkotmány módosítását helyezte kilátásba. már el is készítették az 1974-es forradalom vívmányainak likvidálását szolgáló törvénytervezeteket.

szovjet elemzések szerint eanes elnökké választása megteremti azt a lehetőséget, hogy eredményesen szembeszálljanak ezekkel a törekvésekkel. ezt a lehetőséget felismerve döntöttek úgy a portugál kommunisták, hogy támogatják eanes újraválasztását, annak ellenére, hogy több alkalommal bebizonyosodott: nem értenek egyet teljes mértékben sem eanes programjával, sem elnöki minőségében folytatott politikájának néhány vonásával. a pkp döntéséhez hozzájárult az a tény, hogy eanes elkötelezte magát a jelenlegi alkotmány mellett. biztató eredménye a portugál elnökválasztásnak, hogy - amint ezt a pravda kommentárja is hangsúlyozza - a szavazók gyakorlatilag megsemmisítették az ultrajobboldalt, amely a szavazatok mindössze másfél százalékát kapta. /szászi julia/

sj/ve ml pk

08.37 091280 1766

--

sk0011 2 300 mtik1011

Lennon - részletes /két rész/

bodor pál, az mti tudósítója jelenti:

washington, 1980. december 9. /mti/ - hétfőn este new yorkban egy ismeretlen merénylő hét lövéssel megölte john lennont, a világszerte ismert egykori beatles együttes tagját. a liverpooli származású lennon feleségével, yoko onóval, évek óta az amerikai nagyvárosban élt, amely ismét igazolta kétes hírnevét, mint „az erőszak metropolisa,,.

a gyilkosság gyanúsítottját, egy 35 év körüli férfit, akit a new york-i rendőrség „könnyékbeli diliflepnisként,, jellemzett, őrizetbe vették. a szemtanuk szerint a merénylőt már órákkal korábban látták lézengeni lennon felső west side-i apartment-házának halljában. amikor lennon felesége társaságában kiszállt gépkocsijából és elindult a bejárat felé, a tettes közvetlen közelből revolverének egész tölténytárát kilőtte rá. szemtanuk szerint a gyilkos „arcát torz gyönyörűség öntötte el, amikor áldozatát elesni látta,,.

a beatles második legidősebb tagját - lennon két hónappal ezelőtt töltötte be negyvenedik életévét, s csak ringo starrnál volt néhány hónappal fiatalabb - rendőrségi riadóautó szállította a roosevelti kórházba, de már nem tudták életre kelteni. felesége végig mellette volt. az első jelentés szerint lennon a műtőasztalon halt meg, a kórház azonban később azt közölte, hogy már akkor sem élt, amikor megérkezett: az első lövés is halálos volt.

john winston lennon 1960-ban tűnt fel a beatles együttes tagjaként, liverpoolban, george harrison, paul mccartney és ringo starr társaságában. a beatles tiz éves tündöklése és feloszlása után is több sikeres nagylemezt készített.

- a kettős fantázia - jelenleg is az amerikai sikerlista első tiz lemeze között szerepel. /folyt./

br/zsa pk

08.47 091280 1924

ul

10.16

--

L
kül

- 10 -

1980.12.09.

sk0012 2 300 mtik1012

Lennon - részletes /2.rész/

Lennon halálával a század könnyűzenéjének egy egész korszaka zárult le, miután egy évtizeden át folytak a találgatások arról, hogy visszatér-e valaha is a beatles - az encyclopaedia britannica szerint „négy fiatalemberből álló zenész-együttes, amely az egész világ csodálatát kivívta,„ fellépéseikkel a hatvanas években tömegbotrányok sorozatát okozták, hajviselésüket milliók utánozták, de muzsikájuk, a zenei rock-stílus eddigi legszínvonalasabb teljesítménye, túlélte a muló divatokat. zenei motívumaikra szimfonikus költeményeket írtak. a rolling stone című népszerű amerikai ifjúsági folyóirat decemberi száma szerint „népszerűbbek voltak, mint jézus krisztus,„. Lennon értelmetlen halálával a kérdés végleg eldőlt - a beatles többé nem tér vissza.

br/zsa pk

08.51 091280 0817

--

sk0013 2 230 mtik1013

Lennon - részletes - 3

new york, 1980.december 9. /ap/ - lennon éppen feleségével együtt utolsó lemezének stúdiófelvételéről érkezett haza késő éjjel. amikor kocsijából kilépett, egy ismeretlen bőrkabátos férfi eléállt, ezzel a kérdéssel: „lennon ur?, - majd választ sem várva, egy 0.38-as kaliberű pisztolyt kapott elő kabátja zsebéből és hétszer tüzel. lennon nekivágódott az épület előtt álló portásfülkének. az ajtónálló portásnak megdöbbenésében csak a következő kérdés jutott az eszébe: „tudja maga egyáltalán, hogy mit csinál?, „éppen lelőttem john lennont., a merénylő válasza valószínűleg bejárja a világot.

a rendőrség szóvivője nem volt hajlandó nyilvánosságra hozni a gyilkos kilétét. annyi azonban már kiderült, hogy a 20 és 30 közötti férfi már napok óta követte a volt beatles-tagot. a szemtanuk szerint valószínűleg hawaii származású.

yoko ono, lennon japán felesége, magán kívül volt a szeme láttára lezajló merénylet következtében.

del 10.15
Ⓢ

kül

- 11 -

1980.12.09.

„john lennon minden idők legnagyobb dalszerzője volt. halála súlyos csapás a zenei világ számára. értelmetlenség volt megölni, - jelentette ki tony brainby, paul mccartney sajtótitkára.

„hihetetlen. a zenei élet nagy vesztesége. a maga módján zseni volt, - nyilatkozta dick james zeneműkiadó, a beatles-fiuk lemezeinek első megjelentetője.

riporterek hada próbálja jelenleg felkutatni nyilatkozatokért a többi beatles-fiut, illetve lennon rokonságát és ismerőseit.

vi pk

09.02 091280 1484

--

sk0014 4 300 mtik1014

portugália

liszabon, 1980. december 9. /mti-efe/afp/upi/ap/ - a portugál szociáldemokrata párt szombaton választja meg új elnökét, akit egyúttal miniszterelnöknek javasol koalíciós partnereinek és az államfőnek. a legnagyobb kormánypárt politikai bizottságának hétfői ülésén nem sikerült eldönteni, hogy ki legyen a repülőgépbaleset következtében elhunyt sá carneiro eddigi pártelnök és kormányfő utódja, és ezért szombatra összehívták az országos tanácsot, amely a párt legfőbb irányító szerve a kongresszusok között.

a szombaton megválasztott pártelnököt szinte automatikusan kinevezik kormányfővé, hiszen a magát szociáldemokratának nevező, de valójában mérsékelt jobboldali polgári párt meghatározó erő a jelentős parlamenti többséggel rendelkező jobboldali „demokratikus szövetségben,„. ugyanakkor a párton belüli hatalmi harc még nem dőlt el. liszaboni megfigyelők a legesélyesebb jelöltnek francisco pinto balsemaot tartják, aki eddig a miniszterelnök mellé rendelt miniszter tisztét töltötte be. a 43 éves jogász és újságíró sá carneiro közeli munkatársa volt, és már a szociáldemokrata párt elődjének megalapításában is jelentős szerepe volt az 1974-es forradalom után. balsemao alapította a tekintélyes és rendkívül befolyásos expresso című hetilapot is. legfőbb vetélytársai a párt és a kormány vezetéséért vívott harcban eurico de melo belügyminiszter és joao mota amaral, az azori-szigetek autonóm kormányának vezetője.

mint már jelentettük, a portugál kormány hétfői ülésén úgy döntött, hogy kedden délután benyújtja lemondását az államfőnek. liszabonban úgy vélik, hogy - természetesen a miniszterelnök

del 10.15
Ⓢ

személyének változásán kívül - nem lesz sok eltérés a korábbi kabinethez képest. valószínű azonban, hogy a „szociáldemokraták”, és a konzervatívok képviselőin kívül ezúttal helyet kap a kormányban ribeiro teles, a jobboldali szövetséghez tartozó harmadik párt, a kis monarchikus néppárt elnöke is.

sas pk

09.05 091280 1962

--

sk0015 4 230 mtik1015

madrid - Lengyel javaslat

madrid, 1980. december 9./taszsz/afp/ - marian dobrosielski lengyel külügyminiszter-helyettes hétfőn a madridi értekezlet plenáris ülésén javasolta, hogy az európai katonai enyhülési és leszerelési értekezletet varsóban tartsák 1981 októberében. az értekezleten ugyanazok vennének részt, mint a madridi európai biztonsági és együttműködési értekezleten /az európai országok albánia kivételével, valamint az egyesült államok és kanada/.

a plenáris ülés után tartott sajtóértekezletén dobrosielski külügyminiszter-helyettes elmondta, hogy küldöttségének javaslata a varsói szerződés tagállamainak 1980. májusában közzétett nyilatkozatán alapszik és a tagországok közös indítványának tekinthető.

a lengyel javaslat szerint ezen a fórumon az európai nukleáris és hagyományos leszerelés kérdéseit, továbbá a résztvevő országok közötti bizalomerosztó intézkedéseket vitatják meg - két szakaszban. az első szakaszt a katonai bizalom erősítésének, a másodikat a fegyveres erők és a fegyverzetek csökkentésének szentelnék.

leonyid iljicsov, szovjet külügyminiszter-helyettes, küldöttségvezető felszólalásában többek között hangsúlyozta, hogy a szocialista országok nem támasztanak előfeltételeket a jövő konferencia megtartásával szemben, de előfeltételeket másoktól sem fogadnak el. jugoszlávia küldötte szintén országa támogatásáról biztosította az európai katonai enyhülési és leszerelési konferencia gondolatát.

vi ml pk

09.08 091280 1480

--

sk0016 2 230 mtik1016

brezsnyev-gandhi-tárgyalás ok

uj-delhi, 1980. december 9. /adn/ - uj-delhiben kedd délelőtt megkezdődtek a hivatalos tárgyalások leonyid brezsnyev, a szovjetunió legfelsőbb tanácsa elnökségének elnöke és indira gandhi indiai miniszterelnök között.

leonyid brezsnyev délután az indiai főváros kongresszusi központjában nagygyűlésen vesz részt.

te ml pk

09.25 091280 0379

--

sk0017 2 230 mtik1017

brezsnyev- szovjet sajtó

moszkva, 1980. december 9. /mti/ - mint az mti moszkvai tudósítója jelenti, a szovjet sajtó, a rádió és a televízió megkülönböztetett figyelmet szentel leonyid brezsnyev indiai látogatásának és szorosán követi annak eseményeit. a szovjet televízió nézők milliói helyszíni közvetítés révén szemtanúi lehetnek leonyid brezsnyev uj-delhibe való megérkezésének. a televízió teljes egészében közvetítette a repülőtéri fogadtatást, a vendégek utját szálláshelyükre.

a hétfő esti híradó az érkezési riportot az első tárgyalásokról és a diszvacsoráról készült felvételekkel egészítette ki. a szokásoktól eltérően ezúttal a nézők láthatták a diszvacsora hivatalos részét, s egyenes közvetítésben hallhatták reddi elnök, majd brezsnyev pohárköszöntőjét.

a kedd reggeli lapok nagy terjedelemben számolnak be az első napról, leonyid brezsnyev és reddi elnök, illetve a szovjet államfő és indira gandhi megbeszéléseiről, ismertetik a pohárköszöntőket. a lapok különtudósítói színes riportokat közölnek a fogadtatásról, mint ahogy már napokkal a látogatás előtt is beszámoltak a két ország kapcsolatainak egy-egy területéről. sok lap közölt helyszíni riportot közös ipari létesítmények munkájáról. a rádió félóránkénti híradása a legfrissebb eseményeket ismerteti és összefoglalja a látogatás eddig lebonyolított programját./szászi julia/

sj/zsa ml pk

09.31 091280 1397

--

sk0018 4 230 mtik1018

husszein király

amman, 1980. december 9. /ap/afp/reuter/ - husszein király hétfőn cáfolta azokat a híreket, hogy jordánia megkezdte volna a szíriai határnál összevont csapatainak visszavonását. külföldi újságíróknak tartott tájékoztatóján közölte: ammannak tudomása van róla, hogy szíriai részről megkezdtek a katonák visszarendelését a határkörzetekből, jelezte azonban, hogy jordániának egyelőre nem áll szándékában használni lépéssel hozzájárulni a két ország közötti feszültség csökkenéséhez.

az uralkodó tagadta, hogy jordánia támogatja a muzulmán testvérek nevű terrororganizációt, amely közismerten szabotázsakciókkal, gyilkosságokkal s egyéb terrorcselekményekkel zavargásokat próbál szítani szíriában. egyszersmind közölte: nem felel meg a valóságnak, hogy a szíria és jordánia között közvetítő szaudi megbízott tolmácsolta volna ammannak azt a damaszkuszi követelést, hogy jordánia hagyjon fel a szíriai belügyekbe való beavatkozással.

a király a továbbiakban megerősítette, hogy országa támogatást nyújt iraknak iránnal szemben.

husszein szerint reagan megválasztott amerikai elnöknek mindenképpen új békekezdeményezéssel kellene fellépnie a közel-keleten. husszein szerint ennek a békének a kulcsa a jeruzsálem-probléma rendezése, de nem szólt a palesztin problémáról.

wa pn pk

09.46 091280 1326

--

sk0019 4 230 mtik1019

orchideák a szaljut-6-ról

kijev, 1980. december 9. /taszsz/ - kinyitlak a kozmoszból visszatért orchideák az ukrán tudományos akadémia botanikus kertjében. az orchideák ott voltak a szaljut-6 űrállomáson leonyid popov és valerij rjumin űrrepülése idején.

de
10. 15
10. 15

az orchideák fejlődési képességének megújulása a földön az űrben töltött hosszú idő után arról tanuskodik, hogy a növények el tudják viselni a súlytalanság körülményeit - jelentette ki andrej grodzinszkij, az ukrán tudományos akadémia botanikus kertjének igazgatója a taszsz tudósítójának.

az első két-három hónapban az orchideák növekedése leállt, de gyorsan alkalmazkodtak a súlytalansághoz és újra nőni kezdtek. az űrrepülés végére száruk, leveleik és gyökereik szinte megfeleltek a normális körülmények között élőkének.

ez a kísérlet megerősítette a szovjet botanikusok feltevését, hogy az epifikus kuszónövények képesek a kozmoszban is élni. a nehézségi erő ugyanis az ilyenfajta növényeknél nem játszik nagy szerepet, mivel fákon nőnek, a fa üregébe, kérgébe, koronájának elágazásába kapaszkodnak és táplálékukat a környezetből szívják.

te ml pk

09.56 091280 1145

--

sk0020 4 230 mtik1020

szentesített terrorizmus /1.rész/

hilu anna, az mti tudósítója jelenti:

kairó, 1980. december 8. /mti/ - „egyetlen dologra van szükségünk: találnunk kell egy libanoni katonatisztet, mondjuk egy őrnagyot, akit vagy megnyerünk, vagy pénzzel megvásárolunk. emberünk ezután a libanoni maronita keresztények megmentőjének nyilvánítja magát, az izraeli hadsereg pedig bevonul libanonba, elfoglalja a szükséges területet, s létrehoz egy keresztény rezsimet, amely izrael szövetségesévé szegődik. a litani folyótól délre levő területeket izralhez csatoljuk és ezzel a dolgot elintéztük,„ ezek a szavak több mint huszonöt évvel ezelőtt mose dajan akkori vezérkari főnök szájából hangzottak el.

a negyedik század távlatából nagyon is időszerű eszmefuttatást szavahihető tanu - mose sarett, egykori izraeli miniszterelnök, /1953-55/ - idézi naplójában, amelyet a szerző halála után 15 évvel a közelmúltban dolgozott fel egy amerikai író. a visszaemlékezés szerint a tervet dajan 1955. május 16-án, az izraeli hadügy- és külügyminisztérium illetékeseinek tanácskozásán ismertette, válaszként ben gurionnak arra az indítványára, hogy izrael használja ki a szíria és irak közt kiéleződött feszültséget s szítson zavargásokat libanonban. libanon ebben az időszakban izrael legbékésebb szomszédja volt, s a mérsékelt álláspontjáról ismert

de
10. 15
10. 15

sarett kormányfő kategórikusan ellenezte vezérkari főnökének elképzeléseit. amikor az egyiptom ellen tervezett szuezi invázió /1956/ előkészítése napirendre került, egy időre - mint ismeretes, közel husz évre - félre is tették a „libanoni akció”, tervét.

„izrael szentesített terrorizmusa”, című könyvében Livia Rokach amerikai szerző az egykori izraeli miniszterelnök 2400 oldalas naplója és más korabeli dokumentumok alapján nemcsak szaad haddad libanoni őrnagy látványos karrierjének történelmi előzményeit és a dél-libanoni maronita keresztény bábállam /1978/ fogantatásának körülményeit világítja meg eredeti, új elemekkel, hanem bepillantást enged az izraeli politikacsinálók más hosszútávú elképzeléseinek történetébe, amelyek a közel-keleti térség jelenlegi válságos helyzetének forrásul szolgáltak. /folyt./

hf/zsa pn pk

09.59 091280 2152

--

sk0021 4 230 mtik1021

szentesített terrorizmus /2.rész/

sarett visszaemlékezései alapján az amerikai szerző kimutatja, hogy izrael az ötvenes évek elejétől - az állandó nivatkozási alapként szolgáló „biztonsági érdekeket”, messze túllépő mértékben - törekedett a szomszédos arab államok belső politikai stabilitásának aláásására, olyan időszakban, amikor ezek az országok még semmilyen valóságos fenyegetést nem jelenthettek izrael számára. erre az időszakra nyulik vissza a szélsőséges vallási fanatizmus talaján álló szíriai muzulmán testvérek mozgalmának biztosított izraeli támogatás, vagy az egyiptomban lévő nyugati érdekeltségek elleni merényletek végrehajtása is. a dokumentumok meggyőzően cáfolják azt az izraeli mítoszt, amely szerint tel aviv pusztán a nyugat „érdekeinek védelméhez”, nyújtott segítséget szuezi szerepvállalásával, holott bizonyítható, hogy már az ötvenes évek kezdetétől - a libanoni tervekkel párhuzamosan - módszeresen készült a háborúra egyiptom ellen. a sarett-memoárok részletesen beszámolnak a „lavon-botrány”, néven ismert izraeli szabotázsakciókról, amelyek során izraeli kémek 1954 nyarán - egyiptom és a nyugati államok kapcsolatainak megromlása érdekében - sorozatos robbantásokat hajtottak végre kairóban és alexandriában, angol és amerikai kulturális intézetek, brit tulajdonban levő mozik és középületek ellen.

hf/zsa pn pk

10.01 091280 1372

10.45

--

sk0022 4 230 mtik1022

brezsnyev indiában /1.rész/

kis csaba, az mti kiküldött tudósítója jelenti:

uj-delhi, 1980. december 9. /mti/ - az indiai-szovjet barátságot méltatta leonyid brezsnyev kedden uj-delhi városa közéletének képviselőivel tartott találkozáján. a szovjet államfőn kívül indira gandhi miniszterelnök is felszólalt a gyűlésen. brezsnyev és indira gandhi előzőleg mintegy két órás tanácskozást folytatott.

a szovjet államfő tiszteletére a központi kormány és uj-delhi közigazgatása rendezett találkozót a vígyan bhawan elnevezésű modern kongresszusi csarnokban. a gyűlésen ott volt andrej gromiko külügyminiszter, ivan arhipov, a szovjetunió minisztertanácsának elnökhelyettese és a szovjet küldöttség többi tagja. leonyid brezsnyevet az indiai főváros lakossága nevében a közigazgatás helyettes vezetője, dzsagmohan alkormányzó köszöntötte, hangsúlyozva, hogy india egész lakosságának érzéseit juttatja kifejezésre. „őszintén nagyrabecsüljük önt, annak az országnak vezetőjét, amellyel india hagyományosan szoros barátságban van, országaink mindig a béke és a népek közötti együttműködés hívei voltak. barátságunk semmilyen más ország ellen sem irányult s valóban a békés egymás mellett élés példája.”

a szovjet államfőnek átadták uj-delhi lakosságának ajándékait, majd leonyid brezsnyev lépett a szónoki emelvényre.

- uj-delhi egyike azoknak a nemzetközi központoknak, ahonnan mindig támogatást kapott a népek szabadságának és függetlenségének ügye. ebben a városban született az elnyomó imperialista politika elleni tiltakozásul az el nem kötelezettek mozgalma - mondotta a többi között a szovjet államfő, majd részletesen szölt a két ország gazdasági, tudományos-műszaki, kulturális együttműködésének eredményeiről és távlatairól. a többi között hangsúlyozta: a szovjetunió segítséget nyújt indianak nehézipara, nyersanyagkitermelése, energetikai ipara fejlesztéséhez. nagy taps fogadta azt a bejelentést, amely szerint rövidesen sor kerülhet az első indiai űrhajós-jelöltek kiképzésére is. /folyt./

ki ml pk

11.05 091280 2049

11.45

11.45

--

sk0023 4 230 mtik1023

Lengyelország - nato

kizárólag a szerkesztőségek tájékoztatására!

bonn, 1980. december 9. /mti/ - nato-körökből származó bonni értesülés szerint az észak atlanti tömb az európai partok közelében tartózkodó haditengerészeti egységeit „előzetesriadókészültségbe„ helyezték. hasonlóképpen „magasabb készültségi fokra„ helyezték az európában állomásozó amerikai csapatok parancsnokságait is. jólétesült nyugatnémet források az intézkedéseket a lengyelországi eseményekkel hozzák összefüggésbe.

az atlanti vizeken és a la manche-csatorna körzetében állomásozó amerikai és kanadai rombolóknak a tél beálltával vissza kellett volna térniük hazai kikötőikbe, ez alkalommal azonban a 15 hajó Európában marad. a nyugat-európai haditengerészeti egységek téli kikötőikbe térnek ugyan, de - a szokástól eltérően - továbbra is közös nato-irányítás alatt maradnak.

az nszk kormánya - az egyesült államok vezetésével ellentétben - „nagyobb nyugalommal„ szemléli a közép-európai helyzetet. mint kormánykörökből kiszivárogtatták, a varsói szerződés moszkvai tanácskozása dokumentumának tanulmányozása azt a benyomást keltette bonnban, hogy a szocialista országok fokozott hangsúlyt helyeznek a kelet-nyugati tárgyalások folytatására. erre vall, hogy a moszkvai dokumentum tekintélyes része a tárgyalási politika folytatásával foglalkozik és nélkülöz mindenfajta polemikus hangot.

nyugatnémet részről azt is hangsúlyozzák: a nyugatnak sem áll érdekében, hogy a lengyelországi feszültség tovább növekedjék. lengyelország esetleges kiválása a szocialista közösségből katasztrofális következményekkel járna, amelyet a nyugat sem kívánhat.

a vezető nyugat-európai és amerikai szocialisták és a szociáldemokraták washingtonban folyó tanácskozásáról bonnba jutott értesülések szerint willy brandt az spd és a szocialista internacionálé elnöke annak a várakozásának adott hangot, hogy a lengyel vezetés saját erőből oldja meg az ország belső problémáit. ez lengyelország belügye marad, amelybe a nyugatnak nem szabad beavatkoznia - jelentette ki brandt.

or/jp pk

11.16 091280 2095

L

11. 45
CB

--

sk0024 4 230 mtik1024

brandt

washington, 1980. december 9. /taszz/ - a fegyverkezési verseny további korlátozására szólított fel és az enyhülési politika folytatását szorgalmazta willy brandt, a német szociáldemokrata párt /spd/ elnöke a washingtoni országos sajtóklubban mondott beszédében.

brandt, aki az európai és amerikai szociáldemokrata politikusok washingtoni tanácskozásán vett részt, beszédében elsősorban a fegyverkezési verseny káros hatásaira mutatott rá. a fegyverkezés óriási anyagi eszközöket emészt fel és a világ csupán ebben az évben ötszáz milliárd dollárt költött új fegyverfajták kifejlesztésére. sokkal hasznosabb lenne, ha ezeket az eszközöket a különböző országok, így elsősorban a fejlődők súlyos gazdasági nehézségeinek felszámolására fordítanák - mondta.

az spd elnöke a továbbiakban hangsúlyozta, hogy a nemzetközi helyzet feszültebbé válása ellenére fenn kell tartani a salt-tárgyalásokat, és ugyanakkor mindent meg kell tenni azért, hogy folytatódjék az öt évvel ezelőtt, helsinki megkezdett széleskörű kelet-nyugati párbeszéd.

pc pk

11.20 091280 1081

--

sk0025 4 230 mtik1025

brezsnyev indiában /2.rész/

- együttműködésünk fontos területének tekintjük, hogy segítjük india védelmi kapacitásának megszilárdítását. senki előtt sem titkoljuk, hogy a baráti és békeszerető indiát erősnek kívánjuk látni, képesnek arra, hogy sikeresen tudja megvédeni függetlenségét, előmozdítani ázsiában a béke ügyét.

leonyid brezsnyev rámutatott: a két ország együttműködése különösen gyorsan fejlődött a béke és barátsági együttműködési szerződés megkötése óta.

- joggal mondhatjuk, hogy baráti kapcsolataink fejlesztésével nem csak népeink jelenlegi nemzedékének teszünk jót, hanem a jövő nemzedékeknek is, jó szolgálatot teszünk az emberiség békés jövőjének - hangoztatta az szkp főtitkára. brezsnyev a most

L

12.30

CB

kezdődött hivatalos tárgyalásokról kijelentette: ezek a megbeszélések már eddig is bebizonyították: a szovjetuniót és indiát békés célkitűzéseik fűzik össze.

- közös elhatározásunk, hogy mindent megteszünk annak biztosítására, hogy a népek békés munkájának gyümölcseit soha ne semmisíthessék meg, hogy az emberiség soha ne ismerje meg az egész világra kiterjedő nukleáris pusztulás katasztrófáját - hangoztatta végezetül leonyid brezsnyev.

indira gandhi miniszterelnök szintén méltatta a szovjet-india barátságot és együttműködést, külön kiemelve: a mostani tárgyalások azt új dimenziókkal gazdagítják, és a két ország együttműködése nozzájárulás a béke megerősítéséhez.

az indiai kormányfő országa politikájáról szólva hangsúlyozta, hogy az a békés egymás mellett élés elvein alapul. új-delhi jó viszonyt kíván minden országgal, elő akarja mozdítani a békét, a népek közötti jóakaratu együttműködést. a békés célkitűzések különösen nagyfontosságúak napjainkban, amikor a világban új feszültségek, új bonyodalmak, új viszályok jelentkeznek, s e konfliktusok egy része india határaihoz közel robbant ki. /folyt./

ki/zsa ml pk

11.27 091280 1889

--

sk0026 4 230 mtik1026

brezsnyev indiában /3.rész/

indira gandhi hangsúlyozta: a fő feladat most e viszályok azonnali megszüntetése, a vitás kérdések tárgyalások útján történő rendezése, a nemzeti függetlenség, a szuverenitás, a területi integritás, a belügyekbe történő be nem avatkozás elvei alapján. mint mondotta, a szovjetunió ismeri és megérti az indiai kormány e kérdésekkel kapcsolatos nézeteit. a két ország együtt kíván működni a békés rendezés, a béke megszilárdítása, az enyhülés érdekében, s ez az együttműködés nem irányul harmadik országok ellen. a miniszterelnök aláhuzta: vannak olyanok, akik félre akarják magyarázni a két ország barátságát, együttműködését. a valóság ereje azonban nyomban leleplezi az ilyen próbálkozásokat.

indira gandhi kitért a két ország együttműködésének eredményeire, méltatta kiemelkedő fontosságukat. a jelenlegi tárgyalásokról szólva hangsúlyozta: az őszinte, meleg légkörű

12. 30
12. 30

megbeszélések kétségek nélkül előmozdítják a két ország együttműködésének továbbfejlesztését.

a találkozó résztvevői melegen ünnepelték a megjelent szovjet vendégeket.

ki/jp ml pk

11.29 091280 1105

--

sk0027 4 300 mtik1027

forlani - bonn

sándor istván, az mti tudósítója jelenti:

bonn, 1980. december 9. /mti/ - kedden délelőtt bonnba érkezett arnaldo forlani olasz miniszterelnök. az évente kétszer sorra kerülő nyugatnémet-olasz konzultáció keretében helmut schmidt kancellárral tárgyal. a kíséretében levő emilio colombo külügyminiszter nszk-beli kollégájával, hans-dietrich genscherrel találkozik.

az eszmecsere középpontjában a közép-európai helyzet, a közel-kelet, a kelet-nyugati párbeszéd és a leszerelés kérdései állnak. különös érdeklődésre tart számot a brüsszelben megkezdődött nato-tanácskozás napirendje is, miután a két európai ország katonai és politikai vezetőit meglepte a távozó brown amerikai hadügyminiszter éles bírálata. brown az international herald tribune hasábjain azzal vádolta az egyesült államok európai szövetségeseit, hogy kevesebbet tesznek a nyugat katonai biztonságáért mint washington és miközben amerikai részről a fegyverkezési programot erőltetik, az európai partnerek kereskedelmi megállapodásokat kötnek a szocialista országokkal.

or/im bj

12.58 091280 1091

Fi

--

sk0028 4 230 mtik1028

afganisztán-minisztertanács

kabul, 1980. december 9. /taszsz/ - kabulban hétfőn ülést tartott a minisztertanács, babrak karmal, az afganisztáni népi demokratikus párt kb főtitkára, a forradalmi tanács elnöke vezetésével.

az ülésen babrak karmal az ország bel-és külpolitikájáról szóló beszámolót terjesztett elő.

mint a bakhtar afgán hírügynökség jelentette, a minisztertanács megvitatta a minisztériumok és az intézmények által előterjesztett javaslatokat, és megfelelő intézkedéseket hozott.

a minisztertanács jóváhagyta az iszlám vallás ügyeivel foglalkozó központi igazgatóság létrehozását. ez a kormány keretén belül és a vallási szervezetek központi szerveként működik. az ülésen jóváhagyták a minisztérium javaslatát afganisztánnak az interkozmosz programhoz való csatlakozásáról.

te ml

12.59 091280 0834

--

sk0029 4 230 mtik1029

Lennon gyilkosa /1.rész./

new york, 1980. december 9./ap/ - john lennon gyilkosának neve mark david chapman, 25 éves és hawaii származású - közölte a new-yorki rendőrség szóvivője. feltehetőleg elmebeteg.

chapman egy héttel ezelőtt érkezett new yorkba. több napon át látták ödöngeni lennonék lakhelye, a dakota ház néven ismert luxusbérház előtt. a gyilkosság napján is több órát ácsorgott az épület előtt - ez azonban nem tűnt fel senkinek, mert a házban több híresség is lakik és a kapu előtt posztoló rajongó nem furcsa jelenség. mi több, amikor a volt beatles-tag a stúdióba indult, még autogramot is kért tőle. löni csak akkor lőtt, amikor lennon a felvételről visszatért.

az egyesült államok rádióállomásai a hír bejelentése óta csak lennon szerzeményeit játsszák. érdekesség, hogy a lennon-házaspár nemrég megjelent nagylemeze, „a kettős fantázia”, borítóján a gyilkosság színhelye, a dakota ház látható.

fi

jack douglas, lennon producere a kórházban közölte, hogy a zenész új albumának felvételeit most kedden fejezték volna be.

john lennon tragikus halála mélyen megrázta az angol rockzene népes táborát. vele kicsit a beatles legenda is sirbaszállt, hiszen amíg mind a négyen éltek és működtek, ha szétszórta is a világ négy sarkában, élt a remény, hogy egyszer mégis összejön egy bucsukoncertre minden idők legnépszerűbb rock együttese. a beatles mint együttes most már csak lemezeiken és filmjeiken él tovább.

a bbc reggeli magazinjának vezető híreként számolt be lennon rejtélyes meggyilkolásáról. andy peebles, a rádió popzenei csatornájának egyik lemezlovasa alig néhány órával előbb beszélt vele és feleségével new york-ban. felvételen utoljára szólalt meg a vezető beatles hangja, amint kellemes karácsonyi ünnepeket kívánt hazai rajongóinak. peebles elmondta, hogy szokatlanul élénk, közlékeny hangulatban találta az évek óta kettős magányba visszahúzódott lennon-házaspárt. john új nagylemezének terveiről beszélt, felszabadult, jókedélyű volt. /folyt./

lb-vi/zsa bj

13.04 091280 2032

--

sk0030 4 230 mtik1030

Lennon gyilkosa /2. rész/

akadtak az egyéb megemlékezések is. elmondták, hogy a halhatatlan négyes két vezérlő szelleme john és paul volt. paul adta a legtöbb zenei invenciót, john, a ritmusgitáros viszont a csipős, szarkasztikus szövegekkel a beatles intellektuális élet. elmondták, hogy new york-i visszavonultságában erősen megváltozott, miszticizmusba, különöségekbe merült és a hazai környezettől való elszakadásának új, önálló zenéje is kárát látta, egyre szentimentálisabb lett. de az értékelők egyetértettek abban, hogy john nem mai 40 éves mivoltában, hanem a beatles hőskorának felejthetetlen alakjaként marad meg sokmilliónyi rajongója emlékezetében.

lb/zsa bj

13.04 091280 0692

fi

--

sk0031 4 230 mtik1031

portugália - soares

Lisszabon, 1980. december 9. /mti-afp/ - a portugál elnökválasztás eredménye ismertté válásának napján, hétfőn este mario soares bejelentette, hogy „ettől a héttől kezdve, ismét átveszi a portugál szocialista párt főtitkári tisztségét.

soares - mint ismeretes - október 18-án ideiglenesen megvált főtitkári tisztségétől, tiltakozásul a párt vezető szerveinek ama döntése ellen, hogy támogatják - a most december 7-én újra megválasztott - antonio ramalho eanes köztársasági elnök jelöltségét.

a párt főtitkárát, aki annak idején megígérte, hogy az elnökválasztás másnapjáig „teljes hallgatásba burkolózik,,, ideiglenesen antonio macedo helyettesítette a főtitkári teendők ellátásában.

bs/bs

13.22 091280 0747

--

sk0032 4 230 mtik1033

embargó 18 óráig

közlemény puja frigyes ndk-beli látogatásáról /1.rész/

berlin, 1980. december 9. /mti/ - puja frigyes, a magyar népköztársaság külügyminisztere - oskar fischernek, a német demokratikus köztársaság külügyminiszterének meghívására - 1980. december 8-án és 9-én munkalátogatást tett a német demokratikus köztársaságban.

a külügyminiszterek megbeszéléseket folytattak a két ország együttműködéséről, valamint az időszerű nemzetközi kérdésekről. megelégedéssel állapították meg, hogy a magyar népköztársaság és a német demokratikus köztársaság kapcsolatai minden területen erősödnek és gyümölcsözően fejlődnek a barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződés, valamint kádár jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága első titkára és erich honecker, a német szocialista egységpárt központi bizottsága főtitkára 1977. évi megbeszéléseinek szellemében.

Fi

a külügyminiszterek megerősítették kormányaik szilárd elhatározását, hogy a jövőben is következetesen folytatják a két testvéri állam sokoldalú együttműködését a fejlett szocialista társadalom építésének előmozdítása, valamint a béke megszilárdítása, az enyhülési folyamat fenntartása és elmélyítése érdekében.

aláhúzták, hogy a varsói szerződés és a kölcsönös gazdasági segítség tanácsa keretében folytatott együttműködés továbbfejlesztése a szocializmus és a haladás pozíciói erősítésének, a béke és a biztonság megszilárdításának fontos tényezője.

a varsói szerződés tagállamainak a nemzetközi helyzetről kialakított közös értékelése alapján puja frigyes és oskar fischer megvitatta a varsói nyilatkozatban és a külügyminiszteri bizottság legutóbbi tanácskozásáról kiadott közleményben foglalt javaslatok megvalósítását célzó gyakorlati lépéseket.

a két fél támogatja a szovjetunió azon törekvését, hogy az egyesült államokkal genfben folyó tárgyalásokon az európai középhatótávolságu nukleáris rakéták problémáját az előretolt amerikai nukleáris eszközök kérdésével egyidejűleg és azzal szoros összefüggésben oldják meg. /folyt./

ko/im bj

14.18 091280 2116

--

sk0033 4 230 mtik1034

portugál elnökválasztás - a kormány lemondása

Lehel miklós, az mti tudósítója jelenti:

Lisszabon, 1980. december 9. /mti/ - freitas do amaral ügyvezető miniszterelnök kedden délután hivatalosan is benyújtotta lemondását ramalho eanesnek, a portugál köztársaság vasárnap nagy többséggel újabb öt évre megválasztott elnökének.

L kormány

a kormány hétfő este végetért ülésén határozta el a lemondást, amely - mint hangsúlyozták - nem eanes elnök választási győzelmének, hanem francisco sá carneiro miniszterelnök múlt csütörtök esti tragikus halálának a következménye. a lemondás benyújtása és annak elfogadása után eanes elnök megkezdi tárgyalásait a parlamentben képviselt politikai pártokkal az új miniszterelnök személyének kijelöléséről. az új miniszterelnöknek a parlamenti többség legnagyobb pártjának, a szociáldemokrata pártnak a tagjai sorából kell kikerülnie.

Fi

a correio da manha című lisszaboni lap értesülése szerint a szociáldemokrata párt politikai bizottsága már hétfőn este úgy döntött, hogy francisco pinto balsemaot, a miniszterelnök mellé rendelt tárcanélküli minisztert jelöli a kormány élére. mellette sajtójelentések miniszterelnökjelöltként emlegetik még a párt mérsékelt szárnya egyik vezéralakjának tekintett mota amaralt, az azori-szigetek-i regionális kormány jelenlegi fejét, és a legkonzervatívabb szárny vezetőjét, eurico de melo belügyminisztert. mindenestre a kormánypártok körében már egy szó sem hangzik el arról a választások előtti fenyegetőzésről, hogy eanes elnök újaválasztása esetén a demokrata szövetség nem vállalja el a kormányzást. freitas do amaral ügyvezető miniszterelnök maga sem zárta ki az eredmény ismertté válása után tett első nyilatkozatában, hogy szemben korábbi kijelentéseivel, részt vállal az új kormányban.

a portugál kommunista párt politikai bizottsága nyilatkozatában a választások eredményét „a reakciós erők és felforgató terveik látványos vereségének”, minősítette. a nyilatkozat hangsúlyozza: eanes tábornok győzelmével eltávolodott annak a közvetlen veszélye, hogy a reakciós erők birtokba veszik az összes hatalmi szerveket és offenzívát indítanak az áprilisi forradalom és a demokratikus rendszer minden vívmányának a felszámolására. a nyilatkozat hangsúlyozza, soares carneiro tábornok veresége azt is jelenti, hogy a portugál nép határozottan elítélte a demokrata szövetség és kormánya politikáját, egyben azt is mutatta, hogy hitelét veszítette az álbaloldaliság és az álforradalmiság, amelyet otelo de carvalho őrnagy képviselt. a harc folytatódik a reakció terveinek teljes megállításáért.

leh/jp bs

14.27 091280 2610

-. -

sk0034 4 230 mtik1035

embargó 18 óráig!

közlemény puja frigyos ndk-beli látogatásáról /2.rész/

a miniszterek megerősítették, a magyar népköztársaság és a német demokratikus köztársaság a helsinki záróokmányt aláíró államok madridi találkozásán továbbra is konstruktív erőfeszítéseket tesznek olyan megállapodások létrehozása érdekében, amelyek elősegítik az európai enyhülés és a biztonság erősítését, a békés együttműködés

F

fejlesztését, s az erre irányuló további gyakorlati intézkedések megtételét.

megismételték azon álláspontjukat, hogy a madridi találkozón megegyezésre kellene jutni a katonai enyhüléssel és leszereléssel foglalkozó konferencia mielőbbi összehívásában.

a két külügyminiszter megbeszélései a testvéri barátság és egyetértés légkörében zajlottak le és teljes nézetazonosságot tükröztek valamennyi megvitatott kérdésben. a megbeszéléseken résztvett dr. herbert krolikowski ndk külügyi államtitkár, valamint dr. szalai béla, a magyar népköztársaság berlini és rudolf rossmeisl, az ndk budapesti nagykövete.

puja frigyos külügyminiszter kedd délután elutazott berlinből.

ko/im

14.29 091280 1138

-. -

sk0035 4 230 mtik1036

bachmann

moszkva, 1980. december 9. /taszsz/ - „a német kommunista párt tevékenységének lényege a békéért, az enyhülésért és a leszerelésért vívott harc „ - írja kurt bachmann, a párt elnökségének tagja a partyijnaja zsziny című szovjet folyóiratban.

„a párt arra törekszik, hogy meggyőzze az nszk lakosságát: a politikai enyhülést ki kell egészíteni a leszereléssel.,, elvetve azt a feltevést, amely szerint a jelenlegi feszült nemzetközi helyzet az afganisztáni, illetve az iráni eseményekre vezethető vissza, bachmann megjegyzi: „a légkör megromlásának oka, hogy az egyesült államok agresszív körei ismét megpróbálnak katonai fölényre szert tenni, és ennek érdekében, még jóval az említett fejlemények bekövetkezése előtt, jelentősen növelték az amerikai katonai költségvetést, a nato pedig 1979-ben jóváhagyta a középhatótávolságu rakéták európai telepítésének programját.,,

ami a bonni parlamentnek a programot jóváhagyó döntését illeti, kurt bachmann hangsúlyozza: „a hasonló intézkedések halátos veszélynek teszik ki a szövetségi köztársaságot, és gyakorlatilag washingtonra bizzák sorsunk irányítását. a szovjetunió nem fenyeget bennünket, és így az ilyen döntések csak arra jók, hogy az

F

amerikaiak egy esetleges atomháború következményeinek színterévé saját területük helyett az NSZK-t tegyék. az ő szemükben az ország csupán katonai bázisokat, nyersanyagforrást, vagy jó tőkebefektetési lehetőséget jelent. azt szeretnék, ha mi fizetnénk kalandor politikájukért. éppen ezért a német kommunista párt sikra száll az egyoldalú amerikai orientáció ellen. az NSZK-nak szüksége van a jószomszédi kapcsolatokra a világ összes országával,, - írja Kurt Bachmann.

sm bs

14.37 091280 1708

--

sk0036 4 230 mtik1037

suarez a baszk-földön

vitoria, 1980. december 9. /mti-ap/afp/dpa/upi/ - példátlanul szigorú biztonsági intézkedések közepette érkezett kedden „történelmi jelentőségűnek,, mondott háromnapos látogatásra a terror-sújtotta baszk-földre adolfo suarez spanyol miniszterelnök.

suarez, akinek személyében franco halála óta első ízben látogat spanyol kormányfő a három baszk tartományba, nyomban megérkezése után megkezdte tárgyalásait carlos garaycochea baszk tartományi miniszterelnökkel. megbeszélések napirendjén három fő kérdéscsoport szerepel: 1/ a terrorizmus /baszk-földön az év eleje óta csaknem 130 embert gyilkoltak meg terroristák, főként az ETA fegyveresei/; 2/ a gazdasági válság, amely különösen nyomasztó a három baszk tartományban, ahol a munkanélküliség messze meghaladja az országos átlagot; 3/ a tartományi autonómia megvalósításával kapcsolatos kérdések, mindennek előtt a pénzügyi önállóság, amelytől a baszk-föld gazdaságának talpraállását remélik és a terroristák ellen bevetendő tartományi rendőrség létrehozása.

Látogatása során suarez tárgyal a katonaság és a rendőrség helyi vezetőivel is.

a garaycochea vezette baszk nacionalista párt az év elején hónapokon át bojkottálta a madridi parlament munkáját, azzal vádolva suarez kormányfőt, hogy „szabotálja,, a baszkföldi autonómia megvalósulását.

bs bj

15.04 091280 1363

F

--

sk0037 1 230 mtik1038

brezsnyev-tárgyalások /1.rész/

delhi, 1980. december 9. /mti/ - leonyid brezsnyev és indira gandhi keddi tárgyalásairól kedden közös sajtóértekezletet tartott leonyid zamjatyin, a szovjet küldöttség szóvivője és dixit, az indiai külügyminisztérium sajtóosztályának vezetője. mint elmondották, a keddi megbeszéléseken egyaránt szó volt a kétoldalú kapcsolatok fejlesztéséről és nemzetközi kérdésekről. zamjatyin külön is aláhuzta: a szovjet államfő igen elégedett a tárgyalások eddigi menetével.

mint a szóvivők közölték, a tárgyalásokon szó volt az afganisztán körül kialakult helyzetről. mindkét fél a kérdés politikai rendezése mellett foglalt állást s mint zamjatyin elmondotta, brezsnyev ismételten leszögezte: a politikai rendezés alapja az afgán kormány májusi javaslata lehet. a rendezéshez arra van szükség, hogy vessenek véget a terrorista bandák behatolásának - ez esetben megnyílik a lehetőség a szovjet katonai segítség csökkentésére és megszüntetésére. leonyid brezsnyev a tárgyaláson egyébként megállapította, hogy afganisztánban megindult a stabilizáció folyamata. minden külső beavatkozás ellenére a szovjetunió teljesíti kötelezett segítségét afganisztán iránt, ugyanakkor mindent megtesz a békés rendezés elősegítésére, annak biztosítására, hogy az ország megőrizze függetlenségét, szuverenitását és el nem kötelezett státusát. „egyes országok, mindennek előtt az egyesült államok azt követelik, hogy hagyjunk fel a katonai segítségnyújtással. ők azonban mindent megtesznek annak érdekében, hogy megnehezítsék a megoldást,, - idézte a szovjet államfő állásfoglalását zamjatyin. az indiai szóvivő kijelentette: brezsnyev és indira gandhi egyetértett abban, hogy minden erőfeszítést meg kell tenni a mielőbbi politikai rendezés megvalósítására.

ugyancsak szó volt a tárgyalásokon arról, hogy az egyesült államok jelentősen megnövelte haditengerészeti erőit az indiai-óceán és a perzsa-öböl térségében. a katonai tevékenység megnövekedését a térségben mindkét fél elítélte, állást foglalt a katonai támaszpontok felszámolása mellett, amellyel, hogy az indiai-óceán legyen békeövezet, együtt kívánnak működni a térség valamennyi országával annak érdekében, hogy számolják fel ebben a körzetben a katonai feszültséget, a konfliktusokat. leonyid brezsnyev támogatta azt, hogy az ENSZ kezdeményezésére hívjanak össze nemzetközi konferenciát az indiai-óceán békeövezetté nyilvánításáról. /folyt./

ki/im bj

15.07 091280 2438

F

--

sk0038 1 230 mtik1039

brezsnyev-tárgyalások /2.rész/

a gazdasági kérdésekkel kapcsolatban a felek jóváhagyták azokat a megállapodásokat, amelyeket szerdán írnak alá. ezek közé tartozik a hosszú távú kereskedelmi egyezmény, a tudományos-műszaki együttműködésről szóló újabb megállapodás.

mindkét szöveg megerősítette, hogy a tárgyalásokon szó volt más nemzetközi kérdésekről, így a délkelet-ázsiai térség helyzetéről is. nyomatékosan kijelentették, azonban, hogy a lengyelországi helyzet nem szerepelt a megbeszéléseken.

a tárgyalások szerdán érnek véget. /kis csaba/

ki/im bj

15.09 091280 0587

--

sk0039 4 230 mtik1040

portugál lapvélemények /1.rész/

Lehel miklós, az mti tudósítója jelenti:

Lisszabon, 1980. december 9. /mti/ - a portugál lapokban már senki sem kockáztatja meg azt az állítást, hogy ramalho eanes elnök választási győzelme a miniszterelnök tragikus halálának volna a következménye. a jobboldal maga is elsősorban saját kampányának hibáira hivatkozik. a hivatalban levő elnök elleni rágalomhadjárat ugyanis olyan tulzásokra vetemedett, hogy elvesztette hitelét.

a szocialista irányzatú o jornal című hetilap kedden megjelent különszáma megállapítja, a választások eredménye azt bizonyítja, a portugál nép azt kívánja, hogy demokratikusan kormányozzák, és úgy véli, a kívánt stabilitást csak a demokrácia biztosíthatja.

az o diario című baloldali napilap keddi vezércikkében levonja és négy pontban foglalja össze ramalho eanes tábornok választási győzelmének első tanulságait:

1. a demokrata szövetség jelöltjének veresége a kormánykoalíció politikájának teljes elítélését, és így a demokrácia győzelmét, a demokratikus intézmények megszilárdítását jelenti;

Fi

2. a demokrata koalíció veresége a portugál forradalom életerejét bizonyítja a fasiszta veszéllyel szemben, minden párt és politikai irányzat demokratái képesek voltak erőik egyesítésére;

3. az ország elutasítóan válaszolt az álbaloldaliság megosztó felhívásaira. a reakció számított otelo carvalho segítségére, hogy szavazatokat von el eanestől. de a demokratikus érzelmi választók nem ismételték meg az előző elnökválasztás tévedését - jelentéktelen volt az így elvesztegetett szavazatok száma;

4. eanes elnök jelölése programszerűen és ideológiailag azonosult a haladó erőkkel. így a szavazási fegyelem hiba nélkül és példásan jutott érvényre az országnak azokban az övezeteiben, amelyekben a munkásosztálynak erős gyökerei vannak. mind allentejo-ban, mind setibal-ban, akárcsak lisszabonban és portóban általános volt a reakció terveinek teljes elutasítása.

a vezércikk megállapítja, a reakció a választást követő hajnalon képtelen volt szembenézni azzal az előre nem látott ténnyel, hogy vereséget szenvedett. nyíltan megmutatta félelmét a jövőtől, saját megosztottságát. /folyt./

Leh/jp bs

15.21 091280 2218

--

sk0040 4 230 mtik1041

portugál lapvélemény /2.rész/

freitas do amaral ügyvezető miniszterelnök a választást követő hajnalon első zavarában azt is elfelejtette, hogy a demokrata szövetségnek saját jelöltje volt, majd bujócskát játszott a sajtóval, és azzal próbált kitérni a válaszadás elől, hogy a repülőgépszerencsétlenség áldozatává lett miniszterelnököt dicsőítette. a lap végül hangsúlyozza: a győztes jelölt személyéről sem szabad megfeledkezni, mint az eredmény jelentős tényezőjéről. történelmi szempontból ramalho eanes újjáválasztása vereséggé változtatta azt a nagyratörő politikai stratégiát, amelyet francisco sá carneiro dolgozott ki a reakció számára.

Leh/jp bs

15.22 091280 0676

Fi

--

sk0041 4 230 mtik1042

reagan - camp david

böcz sándor, az mti tudósítója jelenti:

beirut, 1980. december 9. /mti/ - bár reagan megválasztott amerikai elnök a minap nyilvánosságra hozott üzenetében igyekezett megnyugtatni egyiptomot és izraelt, hogy a carter nevével fémjelzett camp david-i megállapodásokat tekinti a jövőbeni közel-keleti tárgyalások keretének, beiruti vélemények szerint a januárban hivatalba lépő új amerikai kormánynak esze ágában sincs mélyen belebonyolódni a holtpontra jutott autonómiatárgyalásokba. a kairónak és tel-avivnak szánt biztosítékok célja csupán az - állapítja meg a middle east reporter című beiruti sajtószolgálat elemzése -, hogy a washingtoni őrségváltás időszakában megkímélje a reagan-kormányt a szükségtelen összetűzéstől szadat egyiptomi elnökkel, illetve begin izraeli kormányfővel. bár az új amerikai kormány nem veti el teljes egészében a camp david-i formulát, annak tudatában igyekszik bevonni jordániát a közel-keleti tárgyalásokba, hogy a camp david-i keretek között nincs remény husszein király csatlakozására.

a jordániai uralkodó hétfői sajtóértekezletén ismételtén kifejtette, hogy új közel-keleti „békeformulát” vár a reagan-kormánytól. a camp david-i megállapodásokra utalva hozzáfűzte: „megengedhetetlen, hogy a múltban elkövetett hibák rabjai maradjunk”, a carter utóda felé nyitó, tárgyalási partnerként kínáló jordánia magatartása mögött a szaud-arábiai ösztönzés is felismerhető. az iraki-iráni háború óta mind szaud-arábia, mind jordánia fokozott készséget mutat az egyesült államokkal való együttműködés fejlesztésére. az awacs amerikai radarrepülőgépek szaud-arábiai jelenléte éppúgy ezt tanúsítja, mint a szíriával szembenálló jordániának felajánlott politikai-katonai támogatás.

szíria és a palesztin ellenállás vezetői változatlanul azzal vádolják husszein királyt, hogy az 1974-es rabati arab csucs határozatait felrugva jogot formál a ciszjordániai palesztinok képviselőit, s egyben az izraeli megszállás alatt lévő palesztin területekre. ha így van, husszein szándékai maradéktalanul meggyeznek reagan korábról ismert, jordánia bevonására építő közel-keleti terveivel.

bz/jp bs

15.32 091280 2177

Fi

-.-

sk0042 4 230 mtik1043

Lengyel ország: tanácskozások /1.rész/

kelemen istván, az mti tudósítója jelenti:

varsó, 1980. december 9. /mti/ - Lengyelországban folytatódtak a különböző szintű tanácskozások, amelyek résztvevői a központi bizottság hatodik és hetedik plénumának határozataiból eredő helyi feladatokat vitatták meg, az ország helyzetéről, a válságból való kiutról folytattak eszmecserét.

mint a keddi központi lapok beszámoltak róla, a lengyel egyesült munkáspárt öt vajdasági bizottsága: a czeszochowai, a katowicei, a legnica-i, lomza-i és a szczecini tartott hétfőn plenáris ülést. a legnicai tanácskozáson, amelyen résztvett henryk jablonski, a politikai bizottság tagja, államfő is, a többi között megállapították, hogy a körzet helyzetét - különösen a munkahelyeken- továbbra is „feszültség, nyugtalanság jellemzi”, az életkörülmények normalizálását különösen a piaci ellátás fennakadásai gátolják. a katowicei tanácskozás egyik fő témája: mit kell tenni, hogy a tervezett gazdasági reform meg hozza a várt eredményeket, hogyan lehet az előrelépés szolgálatába állítani a társadalom aktivitásában rejlő óriási lehetőségeket. különösen fontos kérdésként hangsúlyozták a szakszervezetekkel való konstruktív együttműködés megteremtését. /folyt./

kn/jp kt/pl

15.38 091280 1276

-.-

sk0043 4 230 mtik1044

Lengyelország: tanácskozások /2.rész/

varsóban a lengyel szocialista ifjúsági szövetség főtanácsa ülésezett. a tanácskozáson megvitatták az utóbbi hetekben az ifjúság részéről elhangzott javaslatokat, továbbá azt, mit tehetnek a dolgozó fiatalok - falun és városban egyaránt - a mostani nehéz helyzet megoldásáért. a felszóalók rámutattak arra, hogy az ifjúsági mozgalom tagjait „felnőttek tekintve”, kell bevonni a lemp vezetésével folyó megújulást szolgáló érdemi együttműködésbe.

Fi

ugyancsak hétfőn megtartotta soronkövetkező ülését a kormány és a lengyel püspöki kar közös bizottsága. a tárgyalások résztvevői nagy figyelmet fordítottak az ország belső stabilizálására és sürgették a megújulás olyan társadalmi-erkölcsi és gazdasági programjának kidolgozását, amelyet az egész nép magáévá tesz.

kn/jp kt/pl

15.41 091280 0837

-.-

sk0044 4 230 mtik1045

ali - al-ahram

kairó, 1980. december 9. /mti/ - egyiptom „óriási különbségre”, számít az amerikai elnökválasztási kampány idején megismert elnökjelölt reagan és a januárban hivatalba lépő reagan amerikai elnök politikája között - mondotta kamal hasszan ali egyiptomi külügyminiszter a kairói al-ahramnak adott, kedden megjelent nyilatkozatában.

a külügyminiszter védelmébe vette a camp david-i formulát - „az átfogó, igazságos közel-keleti rendezés egyetlen gyakorlati útjának”, nevezte - mindenekelőtt az ugynevezett jordániai megoldással szemben, amelynek az elnökjelölt reagan elkötelezett híveként mutatkozott. ali határozottan elutasította, hogy a palesztin ügyet a husszein jordániai királlyal tartandó tárgyalásokon rendezzék, amennyiben ez a rendezés az eddig eredménytelen - és ezért immár fél éve szünetelő - amerikai-egyiptomi-izraeli önkormányzati tárgyalások alternatívájaként vetődne fel. washington külpolitikájának szilárd, tartós elemeként említette, hogy az egyesült államok „teljes jogu partner a békefolyamatban”, .

a nyugat-európai államok közel-kelettel kapcsolatos állásfoglalását elvben üdvözölte az egyiptomi diplomácia vezetője, de úgy vélekedett, hogy az ugynevezett „európai kezdeményezés”, - a camp david-i megállapodásoknál radikálisabb, s a palesztin jogokat konkrétan megfogalmazó álláspontra alapuló akció - gyakorlati lépései mindaddig nem kezdődnek meg, amíg a megválasztott amerikai elnök át nem veszi hivatalát. nyugat-európa közel-keleti szerepének ali szerint az amerikai közel-keleti politika kiegészítő elemeként kell jelentkeznie és a washingtonnal való egyeztetésen kell alapulnia.

a külügyminiszter egyiptom „döntő afrikai szerepéről”, beszélt és a kontinens problémáinak ürügyén élesen támadta a szovjetuniót, valamint libiát. /rákos györgy/

rg/jp bs bj

16.12 091280 1845

-.-

sk0045 4 230 mtik1046

ürk ompl exum

moszkva, 1980. december 9. /mti/ - kedden kora délután óta a progressz-11 teherszállító űrhajó nélkül kering a szaljut-6 szozuz-t-3 űrkomplexum - még egy teljes napig, amikor is az űrállomás végképp egyedül marad: a szozuz-t-3 es háromfőnyi legénysége, leonyid kizim, oleg makarov és gennagyij sztrekalov szerdán tér vissza a földre.

az automatikus teherszállító űrhajó moszkvai idő szerint 13 óra 23 perckor vált le a szaljut-6 -szozuz-t-3-ról, hogy a továbbiakban automatikus pályán folytassa útját. a szétválást és a progressz-11 rajtját a három űrhajós ellenőrizte. a progressz-11 szeptember 18-án rajtolt és a szaljut-6 előző lakóinak, leonyid popovnak és valerij rjuminnak vitt utánpótlást a földről.

a három űrhajós utolsó éjszakáját tölti az űrállomáson. a legfontosabb feladat ezen a napon a szozuz-t-3 rendszereinek és berendezéseinek alapos ellenőrzése volt. ezenkívül megtették az utolsó szükséges előkészületeket a szaljut-6 automatikus vezérlésre történő átállítására. a földi irányító központ jelentése szerint a munka a programnak megfelelően halad, s az űrhajósok kiváló egészséggel örvendve készülődnek a visszatérésre. /szászki julia/

sj/jp pl bj

16.32 091280 1210

16.32

-.-

sk0046 4 230 mtik1047

iráni - irak

teherán, basra, beirut, 1980. december 9. /mti -
taszsz/afp/reuter/upi/ap/ - az iráni-iraki határ mentén - különösen
abadan és susanguerp környékén folytatódnak az összecsapások. az
iraki források szerint bagdad csapatai körülzárták abadant
olajvárost.

x x x

isidoro malmierca peoli kubai külügyminiszter, fidel castro
kubai államfőnek, az el nem kötelezett országok mozgalma soros
elnökének személyes megbízottja kedden algírban folytatott
megbeszéléseket az iraki-iráni konfliktusról. malmierca ötödik
alkalommal járt a hét végén teheránban illetve bagdadban és jelenleg
a algériai vezetőkkel tárgyal a háború befejezésének lehetőségéről.

x x x

khomeini ajatollah kedden elrendelte, hogy az iráni hatóságok
alaposan vizsgálják meg az ország börtöneiben uralkodó állapotokat.
a vallási vezetőt „megdöbentették”, a foglyok kínzásáról szóló
híresztelések, amelyek a hét végén lemondásra készítették khalkhali
ajatollahot. a kínzásokról szóló híreket baniszadr elnök hívei és az
azokhoz közelálló sajtószervek repítették fel.

x x x

mohammad dzsavad tomdujan iráni olajipari miniszter, aki
október 31-én került iraki fogságba, állítólag felgyógyult
sérüléseiből. az iraki lapok ezzel kapcsolatosan megerősítették,
hogy a minisztert sebesülten ejtették fogságba.

x x x

kurd gerillák és az iszlám „forradalmi őrség”, tagjai között
tűzharc robbant ki kedden mahabad kurdisztáni tartományi székhely
közelében. három napon belül ez a második ilyen összecsapás. mint
ismeretes, a kurdok autonómiát követelnek maguknak.

x x x

az iráni parlament kedden ratifikálta azt a tranzitegyezményt,
amelyet irán 1980 szeptemberében kötött a szovjetunióval. az
egyezmény értelmében a felek biztosítják, országuk területén
áthaladhatnak a másik félnek szánt áruszállítványok.

hj bj

16.49 091280 1855

--

sk0047 4 230 mtik1048

nszk - gyermekrablás

bonn, 1980. december 9. /mti/ - a nyugatnémet rendőrség ötletes
szünet után ismét országos kutatást indított a 11 éves cornelia
becker elrablójának kézrekerítésére. a szülők kérésére tartott
nyomozási szünetnek a hatóságok azért vetettek véget, mert az
emberrablók az ismételt felhívások ellenére sem adtak életjelet.

a karlsruhe közelében fekvő weingartenből elrabolt kislányért
kétfélmillió márka váltságdíjat követeltek. az első átadási kísérlet
meghúsult, a szülők csak ezt követően értesítették a rendőrséget.
az egyik tettes hangját rögzítő szalagot külön telefonszámon
automata játssza be az érdeklődőknek, s a rendőrség a névtelen
bejelentésekre gondolva több „bizalmas”, hívószámot is közzétett. a
lakosság köréből eddig több, mint hatszáz utalás érkezett, de egyik
sem vezetett nyomra. a lány szülei mindvégig ellenézték a nyomozás
elindítását.

or/jp bs

16.50 091280 0909

--

sk0048 4 230 mtik1049

tizek pere - 2. /1. rész/

éliás béla, az mti tudósítója jelenti:

peking, 1980. december 9. /mti/ - a „lin piao és csiang csing
ellenforradalmi klikk”, fővádlottainak ügyét tárgyaló különleges
biróság első számú tanácsa kedden ismét kihallgatta csiang csinget,
mao ce-tung özvegyét. a biróság azt a vádpontot tárgyalta, amely
szerint csiang csing kezdeményezésére 1966 októberében házkutatást
tartottak öt sanghajban élő művész lakásán, hogy megszerezzék, majd
később megsemmisítsék a csiang csing multjára utaló személyes
leveleket és egyéb tárgyi bizonyítékokat. a vádirat rámutat, hogy
ebben az akcióban csiang csing együttműködött lin piao feleségével,
valamint vu fa-hszienel, a kínai légierő volt parancsnokával és
csiang teng-csiaoval, a nankingi légierő politikai komiszárjával. a
házkutatásokat csiang teng-csiao irányításával hajtották végre
magukat, „vörösgárdistáknak”, álcázó elemek.

a keddi tárgyaláson a vád tanujaként megjelent a teremben annak a filmrendezőnek az özvegye, akinél házkutatást tartottak, majd letartóztatták és halálra kioztak. a tanu, aki maga is filmszínész volt és személyesen ismerte csiang csinget, elmondotta a tárgyaláson, hogyan zajlott le a házkutatás, hogyan tartóztatták le a férjét, aki kétévi börtön után belehalt a kínzásokba és követelte csiang csing és csang csung-csiao szigoru megbüntetését. /folyt./

éb/so bs

16.57 091280 1393

-. -

sk0049 4 230 mtik1050

tizek pere /2. rész/

felolvasták a tárgyaláson csao tan közelmúltban elhunyt neves filmművész posztumusz tanuvallomását is. a művész, akinél szintén házkutatást tartottak, és akit öt évre bebörtönöztek, feleségével együtt szintén azt követelte tanuvallomásában, hogy a Legszigorubbán büntessék meg csiang csinget és társait.

csiang csing az előterjesztett tárgyi bizonyítékok és az elhangzott tanuvallomások ellenére kijelentette, semmi köze nem volt sem a házkutatásokhoz, sem ahhoz, hogy az ártatlanul meghurcolt öt művész közül kettő életét veszítette a börtönben elszenvedett kínzások következtében.

éb/so bs bj

17.01 091280 0643

-. -

sk0050 4 230 mtik1051

a nato-hadügyminiszterek

polgár dénes, az mti tudósítója jelenti:

brüsszel, 1980. december 9. /mti/ - kedden megkezdte brüsszelben kétnapos tanácskozását a nato ugynevezett védelmi tervező bizottsága, amely /franciaország kivételével/ a tagállamok hadügyminisztereiből áll. 1974 óta először résztvesz az ülésen a görög hadügyminiszter is, miután görögország visszatért a nato integrált katonai szervezetébe. portugáliát viszont a hadügyi államtitkár képviseli, miután a miniszter repülőgépszerencsétlenség áldozata lett.

a hadügyminiszterek mindenekelőtt meghallgatták a szervezet katonai bizottságának jelentését. ebben a bizottságban a tagállamok vezérkari főnökei és a brüsszeli nato központ katonai szakértői foglalnak helyet. a bizottság elnöke, a kanadai robert falls tengernagy beszámolt arról, hogy a nato felderítő szolgálata szerint milyen haderőkkel rendelkezik a szovjetunió, illetve az egész varsói szerződés. a jelentés megállapítja, hogy 1970 és 1980 között a szovjet szárazföldi, tengeri és légi haderő hatékonysága rendkívül nagyot nőtt. a részletes felsorolás célja természetesen az, hogy alátámassza a követelést a nato hadigépezetének további korszerűsítésére és újabb katonai kiadások kieroszakolására a tagállamoktól. falls admirális ezt sajtóértekezletén be is ismerte, amikor szükségesnek minősítette, hogy a nato tagállamok legalább 3 százalékkal növeljék katonai kiadásukat.

kedden közzétették a nato katonai kiadásairól szóló statisztikákat is. ezekből a hivatalos adatokból, amelyeket egyébként valószínűleg szépitettek, kiderül, hogy milyen óriási arányban növekedtek ezek a kiadások. 1973-ban az európai tagállamok valamivel több, mint 40 milliárd dollárt költöttek nato-fegyverkezésre. ma, ha franciaországot is beleszámítjuk, csaknem 120 milliárdot fordítanak ilyen célra. ami a nato összes fegyverkezési kiadásait illeti, ezek az amerikai költségeket is beleszámítva, az 1973 évi 121 milliárd dollárról 1980-ra mintegy 260 milliárdra emelkednek. a számok fényében enyhén szólva furcsának tűnik, hogy a tagállamok képviselői arról vitatkoznak, növeljék-e az európaiak évi 3 százalékkal katonai kiadásukat. a valóság az, hogy hét év alatt a katonai költségek a nato-ban, akár az egyesült államokat, akár az európaiakat vesszük, több mint kétszeresére emelkedtek és 1981-ben további hatalmas költségnövekedés várható.

a hadügyminiszterek tanácskozásairól közleményt csak szerdán adnak ki.

pd/fe bs bj

17.21 091280 2479

-. -

sk0051 4 300 mtik1052

rövid hírek

ubiparip-szmirnov

belgrád, 1980. december 9. /mti/ - gojko ubiparip, a jugoszláv szövetségi kormány alelnöke és leonyid szmirnov, a szovjetunió minisztertanácsának elnökhelyettese kedden megbeszélést folytatott a két ország együttműködése fejlesztésének időszerű kérdéseiről. leonyid szmirnov kormányküldöttség élén hétfőn este érkezett hivatalos, baráti látogatásra jugoszláviába.

japán-francia

párizs, 1980. december 9. /kyodo/ - hétfőn megkezdte franciaországi tárgyalásait ito maszajosi japán külügyminiszter. ito találkozott olivier stirm francia külügyi államtitkárral és raymond barre miniszterelnökkel is.

kim de dzung

szöul, 1980. december 9. /adn/ - a dél-koreai legfelső bíróság kedden elhalasztotta a végső döntést a már két ízben halálra ítélt kim de dzung ellenzéki vezető ügyében. a halasztást az államfő, cson tu hvan kérte. japán lapértesülések szerint az ítéletet december 23-ra várják. a halasztás háttere az lehet, hogy a hét végén dél-koreába látogat harold brown amerikai hadügyminiszter és az amerikai kormány számára kellemetlen lehetett volna közvetlenül a látogatás előtt a halál os ítélet várható megerősítése.

sg mp

17.39 091280 1206

-.-

sk0052 4 300 mtik1053

tornado-botrány

bonn, 1980. december 9. /mti/ - tovább gyűrűzik a tornado nyugatnémet-brit-olasz közös vállalkozásban készülő harci repülőgép költségvetése körüli botrány. hans apel bonni hadügyminiszternek váratlanul meg kellett szakítania részvételét a nato brüsszeli tanácskozásán, hogy otthon pártja parlamenti képviselői előtt magyarázkodjék. szociáldemokrata pártkörökből származó értesülések szerint a hadügyi és az országos költségvetést felborulással fenyegető „számítási hiba,, felelőseit egyelőre személyileg nem vonják felelősségre.

a hármas együttműködésben sorozatgyártás előtt álló, több feladat ellátására képes harci repülőgép idei és jövő évi költségeit a bonni illetékesek rosszul számolták ki és - mint a napokban kiderült - még ebben az évben 533 millió, jövőre több mint 800 millió márkára van terven felül szükség a programhoz. apel, aki vizsgálatot rendelt el az ügyben, magára vállalta a felelősséget. a miniszter kellemetlen helyzetbe hozta kormányát és önmagát az atlanti tömb tanácskozásán is, ahol elsősorban a nyugat-európaiak katonai hozzájárulásának növelése van napirenden.

a hadügyminisztérium gondatlanságát - amely a takarékosági program felbomlásával fenyegeti a schmidt-kormányt - nemcsak a jobboldali ellenzék, hanem apel pártbarátai is élesen bírálták. az spd biztonságpolitikai szóvivője „vétkes könnyelműségről,, beszélt, a parlament hadügyi bizottságának szociáldemokrata elnökhelyettese pedig a törvényhozás ellenőrző szerepének növelését követelte a hadügyminisztérium fölött.

ez utóbbit bonni értesülések szerint apel mindenképpen meg akarja akadályozni, mert a lépésben minisztériuma hatáskörének korlátozását látja. a miniszter hirtelen hazatérése brüsszelsből politikai megfigyelők szerint arra vall, hogy a kormány súlyosnak tekinti az ügyet, különös tekintettel az 1981-es költségvetésre, amelyet schmidtnek január elején kell a bundestag elé terjesztenie.

or/so mp

17.43 091280 1956

-.-

sk0053 4 230 mtik1054

uganda - választások

kampala, 1980. december 9. /mti-dpa/upi/ap/- szerdán általános választásokat tartanak a kelet-afrikai ugandában. általános a vélemény, hogy az ugandai népi kongresszus, milton obote volt miniszterelnök pártja megkapja a kormányra kerüléshez minimálisan szükséges 51 parlamenti mandátumot. ez egyben az jelentené, hogy az 55 éves obote, aki 1966 és 1971 között köztársasági elnök volt, újra uganda államfője lenne.

ugandában 1962, azaz a függetlenség kikiáltásának éve óta nem tartottak választásokat, így valójában nincs megbízható kiindulási alap arra, hogy a szavazókat mi vezérli majd döntésükben. obote pártjának győzelmét azonban nagy mértékben valószínűsíti, hogy már most biztos lehet 17 mandátum birtoklásában. a választási bizottság

döntése alapján ugyanis 17 körzetben nem lesz ellenjelöltje az ugandai népi kongresszus jelöltjének.

a választásokat a brit nemzetközösség kilenc tagállamából érkezett megfigyelők ellenőrzik. milton obote pártján kívül még három párt verseng a leendő parlament 126 parlamenti mandátumáért. az elsősorban törzsi jellegű demokratikus párt is sok szavazatra számíthat, esélyeit azonban csökkenti, hogy a jelenlegi katonai vezetés, és vele a hadsereg egyértelműen obotét támogatja. az uganda times hivatalos napilap keddi számának szalagcime már előre kikiáltotta győztesnek obote pártját. a két további párt /konzervatív párt és az ugandai hazafias mozgalom/ gyakorlatilag esélytelen.

a főváros, kampala lakói már alig merészkednek ki az utcákra, annyira mindennaposá váltak az erőszakos cselekmények, gyilkosságok. vészes az élelmiszerhiány, a feketézők csillagászati áron adják el azugárut. fél kiló banánt ötven dollárért árulnak, a hivatalnoknak pedig egyheti bérét/ ha egyáltalán folyósítják / kell odaadnia, ha szomját netán egy üveg sörrel akarná oltani. az ország gazdasági helyzete katasztrófális. az obotét 1971-ben megbuktató idi amin nyolc éven át tartó rémuralma, a diktátor elűzése óta eltelt 21 hónap zűrzavara után a lakosság most mindenekelőtt békét, és politikai stabilitást kíván. / kurucz jános/

ku pl ha

17.49 091280 2128

-. -

sk0054 4 300 mtik1055

forlani-schmidt

bonn, 1980. december 9. /mti/ - a közép-európai helyzet és az olaszországi földrengés állt kedden arnaldo forlani olasz és helmut schmidt nyugatnémet kormányfő több órás bonni eszmecsereje középpontjában. záró sajtóértekezletén a két politikus „aggodalmanak adott hangot”, a lengyelországi feszültséggel kapcsolatban, hangoztatva, hogy véleményük szerint az ország problémáit belső erőből kell megoldania.

megerősítették, hogy az olaszországi természeti katasztrófa következményeinek ellensúlyozására az egk mintegy 2,5 milliárd márkát juttat romának. az összeg tekintélyes hányadát az nszk

szolgáltatja. bonni olasz források szerint a közös piaci segély a becsült anyagi károknak mintegy egytizedét fedezi.

or/so mp

17.51 091280 0762

-. -

sk0055 4 300 mtik1056

ciprus- tárgyalások

szófia, 1980. december 9. /mti/ - a ciprusi görög és török közösség képviselői január 7-én nicosiában folytatják tárgyalásaikat, az ensz főtitkára képviselőjének jelenlétében. az athéni rádió jelentése szerint az erre vonatkozó megállapodás a görög és a török ciprusiak képviselőinek legutóbbi találkozásán jött létre a hét elején a ciprusi fővárosban. hugo gobbi, az ensz főtitkárának megbízottja, aki egyengeti a tárgyalásokat, a következő napokban new yorkban tájékoztatja kurt waldheimet az eddigi eredményekről.

szpirosz kiprianu ciprusi elnök limassolban kijelentette: a ciprusi görög fél minden erőfeszítéssel azon van, hogy a problémát a korábbi makariosz-denktas és kiprianu-denktas találkozók on elért megállapodások alapján, tárgyalások útján rendezzék.

ék mp ha

18.07 091280 0816

-. -

sk0056 4 230 mtik1057

moszkvai találkozó - nszep /1. rész/

berlin, 1980. december 9. /mti/ - a német szocialista egységpárt politikai bizottsága a varsói szerződés csúcstalálkozására vonatkozó keddi állásfoglalásában hangsúlyozta: „a moszkvai találkozó közleménye újból bizonyítja, hogy a varsói szerződés tagállamai - hűségesen békeprogramjukhoz - következetesen folytatják erőfeszítéseiket a békéért, a nemzetközi biztonságért, a

fegyverkezés korlátozásáért és a leszerelésért vívott harcban.,, az nszep nagy fontosságot tulajdonít annak, hogy a helsinki záróokmányt aláírt országok most folyó madridi értekezletükön hívjanak össze a katonai enyhülést és a leszerelést szolgáló európai konferenciát.

az nszep vezetőtestülete hangoztatja: az ndk mindent megtesz, ami erejéből telik, hogy erősítse és szilárdítsa a varsói szerződés államai testvéri közösségének egységét és összeforrottságát. megerősíti meggyőződését, hogy a lengyel népköztársaság a szocialista államok közösségének szilárd tagja, s az is marad. a lengyel testvérpárt és a lengyel testvérnép e törekvésében mindenkor számíthat az nszep és az ndk testvéri szolidaritására és támogatására.,,- hangzik az állásfoglalás.

x x x

a moszkvai találkozó vietnami visszhangja

hanói, 1980. december 9. /mti/ - ,,fontos politikai eseménynek, az egész szocialista közösséget bátorítónak,, minősíti a nhan dan, a vkp központi lapja a csucstalálkozót és hangoztatja: ,,a moszkvai csucsértekezlet megerősítette, hogy a szocialista országok folytatják erőfeszítéseiket az egészséges nemzetközi légkör megteremtése, a béke megerősítése, a háborus fenyegetések elhárítása, az antiimperialista, haladó és demokratikus erők közötti nemzetközi együttműködés fejlesztése érdekében,,. a nhan dan kiemeli, hogy a moszkvai értékelés szerint a nemzetközi helyzet feszült maradt, mert az imperialista és más reakciós erők veszélyes szintre emelik a fegyverkezési versenyt és a katonai konfliktusok melegágyait teremtik meg. /folyt./

ko/zi/im ha
18.17 091280 2053

.-.

sk0057 4 230 mtik1058

moszkvai találkozó visszhangja /2. rész/

a lap azt írja, hogy ,,a moszkvai csucstalálkozó tükrözte a varsói szerződés országainak felelősségérzetét, amelyet mindig is tanúsítottak a béke érdekében. ez tükrözi a szocialista közösség nagy erejét, elhatározottságát és jóakarátát,,. a nhan dan a csucstalálkozó egyik legfontosabb eredményének azt minősíti, hogy ,,az tovább erősíti a szocialista szolidaritást a bonyolult nemzetközi helyzetben. a varsói szerződés országainak vezetői

kinyilvánították elhatározásukat, hogy folyamatosan erősítik a szocialista országok egységét a marxizmus-leninizmus, a nemzetközi szolidaritás, az egyenjogú együttműködés és a kölcsönös előnyök alapján.,,

ko/zi/im ha

18.17 091280 0719

.-.

sk0058 4 230 mtik1059

leonyid brezsnyev - indiai kp

uj-delhi. 1980. december 9. /taszsz/ - leonyid brezsnyev, a szovjetunió kommunista pártja kb főtitkára uj-delhiben az indiai kommunista párt vezetőivel találkozott. a megbeszélésen résztvevő radzsessvara rao, az indiai kommunista párt országos tanácsának főtitkára, valamint a párt központi titkárságának tagjai.

leonyid brezsnyev melegen köszöntötte az indiai kommunista párt vezetőit, s hangsúlyozta: a szovjetunióban nagyra értékelik az indiai kp hozzájárulását az ország társadalmi haladásért folytatott küzdelméhez valamint a szovjet-indiai barátság erősítéséhez.

leonyid brezsnyev elégedetten nyilatkozott az indira gandhi kormányfővel és az ország más állami vezetőivel folytatott tárgyalásairól. megállapította: az időszerű nemzetközi kérdések többségében a szovjetunió és india álláspontja azonos, illetve egymáshoz közelálló. a szovjetunió és india baráti kapcsolatainak, jószomszédi együttműködésének erősítése különös jelentőséggel bír a jelenlegi bonyolult nemzetközi helyzetben, amikor szükség van valamennyi békeszerető erő összefogására - hangsúlyozta leonyid brezsnyev.

az indiai kp vezetői kifejezték meggyőződésüket, hogy leonyid brezsnyev látogatása tovább erősíti a szovjet-indiai baráti kapcsolatokat és együttműködést. radzsessvara rao méltatta az szkp békeszerető politikai irányvonalát. leonyid brezsnyev és radzsessvara rao nagyra értékelték a két párt hagyományos testvéri, internacionalista viszonyát és megállapították: egyetértés tapasztalható az imperializmus ellen, a népek békéjéért és biztonságáért folytatott harc minden kérdésében.

km ha

18.23 091280 1638

.-.

sk0059 4 230 mtik1060

egyiptom-izrael

kairó, 1980. december 9. /mti/ - százhat egyiptomi politikai foglyot engedtek szabadon a közelmúltban izraelben - jelentették be kedden a kairói külügyminisztériumban. egyiptom összesen kétszázhat - többségében a kétharmad részt visszaszolgáltatót - Sinai-félszigetről való - állampolgáráról szóló listát adott át korábban izraelnek, követelve a listán szereplők szabadon bocsátását.

az egyiptomnak tett izraeli gesztus bejelentésével egy napon, kairóban szakértői szintű tanácskozások kezdett a két ország. a kapcsolatok kialakításával foglalkozó újabb kétnapos megbeszélések napirendjén az egyiptomi-izraeli kereskedelem és a turizmus kérdései szerepelnek.

rg/dj pl ha

18.38 091280 0718

--

sk0060 4 300 mtik1061

madridi találkozó /1.rész/

madrid, 1980. december 9. /mti/ - a madridi találkozó politikai és biztonsági kérdésekkel foglalkozó bizottságában kedden felszólalt körmeny István a magyar küldöttség tagja. emlékeztetett arra, hogy hazánk mind belső gyakorlatában, mind nemzetközi kapcsolatainak építésében teljes mértékben érvényesíti a záróokmányba foglalt elveket és törekszik az együttműködésről szóló ajánlások megvalósítására. ez a politika érvényesült a katonai bizalom erősítő intézkedésekre vonatkozó ajánlások megvalósításában is. hazánk olyan hadgyakorlatokról is előrejelzést adott más államoknak, amelyek kisebbek voltak a záróokmányban megjelölt minimális létszámszintnél.

a magyar küldött kifejtette: a katonai bizalom erősítő intézkedések végrehajtása egészében véve kedvező képet mutat. a katonai enyhülés követelménye és a bizalom erősítésének óhaja indokoltá teszi újabb bizalom erősítő intézkedések kidolgozását. a varsói szerződés tagállamai az elmúlt években több ilyen intézkedést javasoltak. újabb katonai bizalom erősítő intézkedések megvitatására és kidolgozására - amely iránt nyugat-európai államok körében is jelentős az érdeklődés - különösen alkalmas tárgyalási keretet nyújtana a javasolt európai katonai enyhülési és leszerelési értekezlet.

befejezéséhez közeledik a madridi találkozó harmadik bizottságában a beható eszmecsere a helsinki záróokmány kulturális együttműködésre vonatkozó ajánlásainak valóra váltásáról is. itt a keddi vitában berényi Pál magyar küldött egyes nyugati küldöttségek nézeteire válaszolva hangsúlyozta a záróokmányban rögzített első alapelvet. ez kimondja, hogy a részvevő államok szabadon választják meg és fejlesztik mind politikai, társadalmi és gazdasági, mind pedig kulturális rendszerüket. a szuverén államok közötti kulturális együttműködés célja, hogy hozzájáruljon egymás gazdagításához, valamint a közös értékek tudatának erősítéséhez, az egyetemes emberi kultúra fejlődéséhez. hazánk érdekeltsége az egyre bővülő kulturális kapcsolatokban nemcsak abban fejeződik ki, hogy a magyar kultúra, nyelv és civilizáció mind szélesebb körű terjesztésére törekszik, hanem abban is, hogy kész befogadni más nemzetek kulturájának minden maradandó és értékes elemét. /folyt./

küm/dj mp ha

18.48 091280 2278

--

sk0061 4 300 mtik1062

madridi értekezlet 2.

madrid, 1980. december 9. /efe/ - a madridi tanácskozáson részt vevő francia küldöttség kedden az európai leszerelési értekezlet összehívására tett francia javaslatot kedden hivatalosan is a konferencia biztonsági kérdésekkel foglalkozó munkabizottsága elé terjesztette.

a francia tervet részletesen szerdán hozzák nyilvánosságra madridban és párizsban.

sg mp

18.49 091280 0408

--

sk0062 4 300 mtik1063

rövid hírek

józsef wejach

varsó, 1980. december 9. /pap/ - a lengyel kormány józsef wejachot külügyminiszter-helyettesé nevezte ki. wejach 1933-ban született munkáscsaládban. 1954-óta dolgozik a külügyminisztériumban.

todorov-kitüntetés

moszkva, 1980. december 9. /taszsz/ - az szkp központi bizottsága és a szovjet kormány táviratban üdvözölte sztanko todorovot, a bolgár kommunista párt kb politikai bizottságának tagját, a bolgár népköztársaság minisztertanácsának elnökét 60. születésnapja alkalmából.

drezdai ünnepi játékok

berlin, 1980. december 9. /mti/ - május 23-tól június 8-ig tartják meg 1981-ben a hagyományos drezdai zenei ünnepi játékokat, számos külföldi, köztük magyar vendégegyüttes és művész közreműködésével - jelentették be kedden berlinben. a drezdai játékok kiemelkedő részvevői közé tartozik az ndk-beli theo adam és peter schreier, valamint a baltimore-i szimfónikus zenekar.

földrengés

róma, 1980. december 9. /taszsz/upi/ - a richter-skála szerinti 4,4 erősségű földrengés volt kedden catanzaro megyében, olaszország déli részén. a lakosság körében pánik tört ki, az emberek az utcára menekültek. az újabb földlökés következtében több ház megrongálódott, de emberáldozat nem volt.

kelet-nyugati központ

bécs, 1980. december 9. /mti/ - willibald pahr osztrák külügyminiszter kedden bruno kreisky kancellár, valamint jacques schricke bécsi francia nagykövet jelenlétében megnyitotta a különböző társadalmi és gazdasági rendszerű országok találkozóhelyének szánt osztrák-francia központot. a megnyitó alkalmából a „kelet-nyugati kereskedelem irányítása”, című szemináriumon osztrák és francia szakemberek mellett magyar és lengyel közgazdászok is előadást tartanak.

ko/df mp ha

19.03 091280 1779

-. -

sk0063 4 230 mtik1064

portugália

liszabon, 1980. december 9 /afp/ - antonio ramalho eanes portugál köztársasági elnök kedden elfogadta a kormány lemondását - jelentették be hivatalosan az elnöki palotában.

eanes államfő mintegy 90 perces megbeszélésen fogadta diogo freitas do amaral ügyvezető miniszterelnököt, aki benyújtotta a kormány lemondását. a találkozó után a politikus kijelentette, hogy nem vesz részt az új kabinetben, mert „kiegyensúlyozott kormány”, megalakítását tartja szükségesnek. megerősítette, hogy a napokban repülőszerencsétlenség következtében elhunyt sá carneiro kormányfőhöz hasonlóan úgy határozott, hogy eanes elnök újráválasztása esetén kilép a kormányból.

to ha

19.18 091280 0697

-. -

sk0064 4 230 mtik1065

vietnam-usa - kivándorlás

hanoi, 1980. december 9. /mti/ - ho si minh városból csütörtökön indul utnak az egyesült államokba kivándorolni szándékozó vietnami állampolgárok első csoportja. külügyi források szerint „vietnam december 11-én, 18-án és 25-én repülőjáratokat szervez az egyesült államokba törvényesen kivándorolni akarók számára vietnam és az ENSZ menekültügyi főbiztossága közötti tavalyi megállapodás végrehajtása érdekében,„ a törvényes távozásokra hosszú előkészítés után kerül sor. vietnam korábban bírálta az egyesült államokat, mert bonyolult jogi eljárásokkal késleltette a meg egyezést és így közvetve a törvénytelen kivándorlásra ösztönzött.

a megállapodásban közvetítő szerepet játszott az ENSZ menekültügyi főbiztosságának hanoi képviselője, amelynek állományában vietnami beleegyezéssel egy amerikai szakértő is van. hanoi források szerint csütörtökön 250 fős csoport távozik vietnamból.

zi/fe ai ha

19.48 091280 0952

-. -

sk0065 4 230 mtik1066

Laosz - kisebbségek

hanoi, 1980. december 9. /mti/ - szufanuvong laoszi államfő arra hívta fel a kínával határos phongsaly tartomány nemzeti kisebbségeit, hogy erősítsék szolidaritásukat, kettőzzék meg éberségüket és hiusítsák meg az ellenség minden kísérletét. szufanuvong az észak-laoszi nemzeti kisebbségek képviselőjével folytatott beszélgetése során méltatta laosz különböző nemzetiségeinek szerepét a nemzetvédelemben és az ország fejlesztésében. ugyancsak az ország belső szolidaritásának erősítésére hívott fel saly vongkhamso, a laoszi forradalmi néppárt kb titkára, aki a hmong /meo/ nemzetiség képviselőivel találkozott vientianában a hagyományos hmong holdujév alkalmából.

zi/fe ai
19.49 091280 0714

--

sk0066 4 230 mtik1067

sziria-jordánia

beirut, 1980. december 9. /afp/ - kedden ismét fokozódott a feszültség sziria és jordánia között, miután hussein király hétfőn bejelentette, hogy jordánia nem vonja vissza csapatait a határról.

kedden reggel a sziriai baath párt regionális parancsnoksága asszad elnök vezetésével ülést tartott damaszkuszban, hogy megvitassa a helyzetet. damaszkuszi jól tájékozott források szerint az ammani közlést követően sziria leállította csapatainak vasárnap megkezdett visszavonását a határkörzetből. egyidejűleg a damaszkuszi rádió kommentárjában azzal vádolta jordániát, hogy „washington és tel aviv utasítására élezi a feszültséget a két ország között.,,

sedli klubi, az arab liga főtitkára, aki a két ország között szaud-arábiai részről megkezdett közvetítést folytatja, hétfőn este megrövidítette damaszkuszi látogatását. megfigyelők ebből arra következtetnek, hogy az arab diplomata erőfeszítései kevés sikerrel jártak.

sl pl

19.55 091280 0975

--

sk0067 4 300 mtik2001

pugwash-értekezlet

genf, 1980. december 9. /reuter/ - „a új középhatótávolságu nukleáris fegyverek, amelyeket a nato határozata értelmében nyugat-európában állítanak hadrendbe, növelik az atomháboru veszélyét,, - állapítja meg az európai fegyverkorlátozás kérdéseiről genfben rendezett pugwash-értekezlet záróközleménye. a közleményt kedden hozták nyilvánosságra a vasárnap végetért tanácskozásról, amelyen szovjet, amerikai és nyugat-európai politikatudósok és katonai szakértők vettek részt.

az értekezletet azért hívták össze, mert a pugwash-értekezleteken részt vevő tudósok körében aggodalmat kelt, hogy „fokozódott a fegyverkezési verseny és a középhatótávolságu atomfegyverrendszerek ugynevezett korszerűsítése miatt nőtt a nukleáris konfliktus lehetősége Európában,, - hangsúlyozza a közlemény, sürgetve a középhatótávolságu atomfegyverek korlátozásáról a szovjet-amerikai tárgyalások érdemi megkezdését.

a konferencia - hangsúlyozza a közlemény - bátorító fejleménynek ítéli, hogy genfben már megtartották e tárgyalások első előkészítő fordulóját, de a nemzetközi helyzet általános romlása miatt a tárgyalások mielőbbi folytatását sürgetik a résztvevők. a záróközlemény többek között javasolja az európai középhatótávolságu rakéták számának befagyasztását a jelenlegi szinten.

a közlemény a továbbiakban rámutat, hogy „a korlátozott atomháboruról kidolgozott stratégiai elképzelések növelik a nukleáris háboru lehetőségét, és ilyen háboru szinte elkerülhetetlenül világméretű pusztításhoz vezetne.,,

/ mint ismeretes, az amerikai elnök 59. számú utasítása körvonalazza a „korlátozott atomháboru,, stratégiáját/.

to ha

20.27 091280 1676

30

--

L
kül

- 52 -

1980. 12. 09.

sk0068 4 300 mtik2002

reagan - cia

washington, 1980. december 9. /mti-ips/ - a reagan-kormány a következő négy évben erősen növelni akarja a cia külföldi titkos tevékenységét. Legalábbis erről tanuskodik az a jelentés, amelyet a megválasztott amerikai elnök hivatalba lépését előkészítő munkacsoport készített a központi hírszerző hivatal számára, és amelyből egy példány a the new york times szerkesztőségébe is eljutott.

chester crocker, aki az elnökválasztási kampány idején reagan tanácsadója volt afrikai ügyekben és jövőre valószínűleg az e területtel megbízott külügyminiszter-helyettesé nevezik ki, már jelezte, hogy szükségesnek tart titkos akciókat például angolában a törvényes kormány ellen lázadó unita-gerillák megsegítésére.

várható tehát, hogy reagan hivatalba lépése után fokozódnak az erőfeszítések az egyesült államokban a cia „becsületének”, visszaszerzésére. a kezdő lépést a hírszerző ügynökség néhány évvel ezelőtti kongresszusi vizsgálata, majd a sajtó-leleplezések özöne után még carter tette meg: idén júniusban törvényt fogadtatott el, amellyel nyolcra csökkentették azoknak a kongresszusi bizottságoknak a számát, amelyek előtt a cia beszámolni tartozik tevékenységéről. így a hírszerzés előtt még szélesebb lehetőségek nyíltak titkos külföldi akciókra.

sg mp ha

21.00 091280 1322

.-.

sk0069 4 300 mtik2003

madridi értekezlet 3.

madrid, 1980. december 9. /mti/ - abban a munkabizottságban, amely a gazdasági, kereskedelmi és egyéb együttműködés kérdéseivel foglalkozik, a vitában a magyar küldött, meister dávid cáfolta azt a nyugati álláspontot, amely szerint az ipari együttműködés

N²⁰-h

kül

- 53 -

1980. 12. 09.

fejlesztése kizárólag a vállalatok és cégek elhatározásán múlik, s így a tőkés államgépzet az egyszerű szemléltető szerepét tölti be. hangsúlyozta: a magyar népköztársaság elvárja valamennyi nyugati partnerétől, hogy kedvező feltételek teremtésével tevékenyen segítse elő az együttműködés korszerű formáit.

küm/fe mp

21.05 091280 0613

.-.

sk0070 4 230 mtik2004

lemp pb

varsó, 1980. december 9. /pap/ - kedden varsóban ülést tartott a lengyel egyesült munkáspárt politikai bizottsága.

a pb a piaci ellátás és az energetikai helyzet kérdéseit vitatta meg. az ülésen, amelyen részt vett a demokrata párt kb elnöksége is, a szolgáltatások fejlesztését, a lakosságnak kisipari termékekkel való jobb ellátásának kérdéseit tekintették át.

ai

21.08 091280 0399

.-.

sk0071 4 230 mtik2005

irak - helyzetkép

1.rész

bruszt lászló, az mti kiküldött tudósítója jelenti:

bagdad, 1980. december 9. /mti/ - kedden a harcok folytatódásáról adott hírt az iraki fegyveres erők főparancsnokságának esti közleménye. eszerint az iraki csapatok a front középső részén a határhoz közel fekvő mehran térségében, a déli részen abadannál csaptak össze az iráni erőkkel. a front északi részén gilan-e-gharbnál az iraki helikopterek iráni csapatösszevonásokat támadtak. az iráni légierő a jelentés szerint irak északi részén kirkuk, valamint al-sibah térségében, a shatt-al arab iraki oldalán támadott különböző célpontokat.

tajeh abdel-karim iraki kőolajipari miniszter, az iraki forradalmi parancsnokság tanácsának tagja kedden kuwaitban, ahol a kőolajexportáló arab országok szervezetének tanácskozásán veszt részt kijelentette: irak reméli, hogy hamarosan teljes kapacitással fog működni az iraki olajat szállító, szírián keresztül haladó olajvezeték.

karim kijelentése közvetett megerősítése a szíriai olajipari miniszter hétfői nyilatkozatának. ebben a szíriai miniszter arról beszélt, hogy már érkezik olaj a baniasi és tripoli olajkikötőkbe vezető, az iraki olajmezőkről kiinduló olajvezeték. a háboru előtt napi 1,5 millió hordó olajat exportált irak ezen a vezetéken. az iraki miniszter kijelentette, hogy hamarosan a szíriaihoz hasonló szerződést kötnek libanonnal is, és felújítják az irakból libanonon keresztül a földközi-tengerhez vezető olajvezeték is. /folyt./

pl ha

21.29 091280 1520

--

sk0072 4 230 mtik2006

irak - helyzetkép /2.rész/

mint ismeretes korábban több hírügynökség adott jelentést a törökországon keresztül haladó olajexport felújításáról, bár irak ezeket a híreket nem erősítette meg.

irak a háboru előtt napi 3,7 millió barreles exportjával a világ második legnagyobb olajexportőre volt és nyugati becslések szerint irakot csak az olajexport kiesése miatt a háboru első két hónapjában mintegy 4-4,5 milliárd dolláros kár érte.

bl/dj pl ha

21.30 091280 0469

--

sk0073 4 300 mtik2007

olasz miniszter

róma, 1980. december 9. /mti/ - az olasz iparügyi miniszter, antonio bisaglia kedden este bejelentette, hogy lemond tisztségéről. e döntésre az a vizsgálat készítette, amelyet az „olajbotrány”, keretében indítottak ellene is. bisaglia közölte, hogy a vizsgáló bizottság határozatától függetlenül benyújtja lemondását.

római megfigyelők az olasz miniszter elhatározásával kapcsolatban emlékeztetnek: bisaglia neve akkor került összefüggésbe a több százmillió dolláros adócsalással, amikor kiderült, hogy társtulajdonos egy biztosítótársaságban, amely szoros kapcsolatban állt az érintett olajcégekkel. az okp hetek óta követelte bisaglia lemondását. a kormánykoalícióban részt vevő szocialisták és szociáldemokraták is jobbnak látták, ha leköszönne tisztségéről. antonio bisaglia a kereszténydemokrata párt legnagyobb csoportjának, a „dorottyasoknak”, egyik vezetője.

se/fe mp

21.42 091280 0917

--

sk0074 4 800 mtik2008

mai külpolitikai híreink tartalomjegyzéke sk0001-sk0032-ig

budapest, 1980. december 9. /mti/

sk0001 várható események

sk0002 lennon

sk0003 pulykák pulykája

sk0004 rövid hírek

algír: machel

róma: forlani-nordli

tel aviv: dél-afrika-izrael

ulánbator: mongol-szovjet

bogota: kábitószter

sk0005 forlani-schmidt

sk0006 tizek pere

sk0007 galilei

sk0008 ensz-közgyűlés

21.30

sk0009 brown
 sk0010 portugál elnökválasztás - szovjet vélemény
 sk0011 lennon - részletes /1.rész/
 sk0012 lennon - részletes /2.rész/
 sk0013 lennon - részletes - 3.
 sk0014 portugália
 sk0015 madrid - lengyel javaslat
 sk0016 brezsnyev-gandhi-tárgyalások
 sk0017 brezsnyev - szovjet sajtó
 sk0018 husszein király
 sk0019 orchideák a szaljut-6-ról
 sk0020 szentesített terrorizmus /1.rész/
 sk0021 szentesített terrorizmus /2.rész/
 sk0022 brezsnyev indiában /1.rész/
 sk0023 lengyel ország - nato
 sk0024 brandt
 sk0025 brezsnyev indiában /2.rész/
 sk0026 brezsnyev indiában /3.rész/
 sk0027 forlani - bonn
 sk0028 afganisztán - minisztertanács
 sk0029 lennon gyilkosa /1.rész/
 sk0030 lennon gyilkosa /2.rész/
 sk0031 portugália - soares
 sk0032 közlemény puja frigyes ndk látogatásáról /1.rész/

/dj
 21.51 091280 1381

..-

sk0075 4 800 mtik2009

mai külpolitikai hireink tartalomjegyzéke sk0033-sk0062-1g
 budapest, 1980. december 9. /mti/

sk0033 portugál elnökválasztás - a kormány lemondása
 sk0034 közlemény puja frigyes ndk látogatásáról /2.rész/
 sk0035 bachmann
 sk0036 suarez a baszk-földön
 sk0037 brezsnyev - tárgyalások /1.rész/
 sk0038 brezsnyev - tárgyalások /2.rész/
 sk0039 portugál lapvélemények /1.rész/
 sk0040 portugál lapvélemények /2.rész/
 sk0041 reagan - camp david
 sk0042 lengyelország - tanácskozások /1.rész/

7206

sk0043 lengyelország - tanácskozások /2.rész/
 sk0044 ali - al-ahram
 sk0045 ürkomplexum
 sk0046 irán-irak
 sk0047 nszk - gyermekrablás
 sk0048 tizek pere - 2. /1.rész/
 sk0049 tizek pere /2.rész/
 sk0050 a nato hadügyminiszterek
 sk0051 rövid hírek - belgrád: ubiparip-szmirnov
 párizs: japán-francia
 szöul: kim de dzsung

sk0052 tornado-botrány
 sk0053 uganda - választások
 sk0054 forlani-schmidt
 sk0055 ciprus - tárgyalások
 sk0056 moszkvai találkozó - nszep /1.rész/
 sk0057 moszkvai találkozó visszhangja /2.rész/
 sk0058 leonyid brezsnyev - indiai kp
 sk0059 egyiptom-izrael
 sk0060 madridi találkozó /1.rész/
 sk0061 madridi értekezlet 2.
 sk0062 rövid hírek - varsó: józef wejach
 moszkva: todorov - kitüntetés
 berlin: drezdai ünnepi játékok
 róma: földrengés
 bécs: kelet-nyugati központ

/dj
 21.52 091280 1554

..-

sk0076 4 800 mtik2010

mai külpolitikai hireink tartalomjegyzéke sk0063-sk0074-1g
 budapest, 1980. december 9. /mti/

sk0063 portugália
 sk0064 vietnam-usa - kivándorlás
 sk0065 laosz - kisebbségek
 sk0066 szíria-jordánia
 sk0067 pugwash - értekezlet
 sk0068 reagan - cia
 sk0069 madridi értekezlet 3.

2006

kül

- 58 -

1980. 12. 09.

sk0070 lemp pb
sk0071 irak-irán /1.rész/
sk0072 irak-irán /2.rész/
sk0073 olasz miniszter
sk0074 tartalomjegyzék 1.
sk0075 tartalomjegyzék 2.
sk0076 tartalomjegyzék 3.

készült az mti külpolitikai főszerkesztőségében
főszerkesztő: köves tibor
szerkesztették: patak károly
bochkor jenő
heltai andrás

- v é g e -

21.53 091280 0831

-.-

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

00.010/x

Külföldi hírek

budapest, 1980. december 10.

kül.

s z e r d a

sk0001 2 230 mtik1001

várható események

1980. december 10. szerda /mti/

uj-delhi: brezsnyev látogatása

brüsszel: nato ülés

berlin: az nszép kb ülése

kampala: választások ugandában

pf pk

07.05 101280 0206

de

9.05
